

Djurskydd

Sammanfattning

I betänkandet behandlas sammanlagt 88 motionsyrkanden från åren 1999 och 2000 om olika djurskyddsfrågor. Endast ett fåtal yrkanden berör riksdagens primära ansvarsområde, lagstiftningsmakten. De flesta motionerna tar upp frågor där riksdagen och även regeringen beslutat överlämna normgivnings- och beslutanderätten till de myndigheter som har särskild sakkunskap inom berörda ämnesområden. De myndigheter som utfärdat detaljföreskrifter i aktuella ämnen är framför allt Statens jordbruksverk, men även Statens livsmedelsverk och Läke­medelsverket. Vidare finns ett stort antal bestämmelser i olika rättsakter om djurskydd m.m. som beslutats inom EU. I några fall rör det sig om EU-regler som är totalharmoniserade, vilket innebär att det inte finns något utrymme för vare sig strängare eller mildare nationella regler.

Utskottet avstyrker samtliga motioner med hänvisning bl.a. till den ansvarsfördelning som gäller på djurskyddsområdet. Utskottet gör samtidigt uttalanden som innebär att utskottet förutsätter att regeringen och svenska myndigheter även i fortsättningen aktivt verkar för ett förbättrat djurskydd nationellt och inom EU.

I betänkandet finns 16 reservationer och 9 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	9
Utskottets överväganden	11
Lagstiftningsfrågor m.m.	11
Djurskyddstillsyn.....	14
Vissa djurhållningsfrågor i animalieproduktionen.....	15
Djur inom nöjesbranschen	17
Epizootilagstiftningen m.m.	19
Transport av djur, in- och utförsel av animalieprodukter m.m.	20
Lagen om märkning och registrering av hundar, m.m.	25
Övriga frågor	26
Reservationer.....	27
Särskilda yttranden	36
Förteckning över behandlade förslag.....	42
Motioner från allmänna motionstiden 1999.....	42
Motioner från allmänna motionstiden 2000.....	43

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

- 1. Översyn av regelverket för djurskydd m.m.**
Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:MJ515 och 2000/01:MJ256 yrkande 13.
- 2. Ranchuppfödning av boskap**
Riksdagen avslår motion 1999/2000:MJ542.
- 3. Verkställighet av beslut om omhändertagande av djur**
Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ518.
- 4. Krav på utbildning för professionell djurhållning (djurhållningskörkort)**
Riksdagen avslår motion 1999/2000:MJ516 yrkande 4.
Reservation 1 (mp)
- 5. Ökad efterlevnad av djurskyddslagen**
Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ544 yrkande 1.
- 6. Bättre förhållanden på storskaliga slakterier**
Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ544 yrkande 5.
Reservation 2 (mp)
- 7. En ny djurskyddsmyndighet m.m.**
Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ544 yrkande 2.
- 8. Fortsatt djurtillsyn i kommunerna**
Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ233 yrkande 20 och 2000/01: MJ544 yrkande 3.
Reservation 3 (mp, c)
- 9. Konkurrensneutralitet mellan privatpraktiserande och statligt anställda veterinärer**
Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ220 och 2000/01:MJ505.
Reservation 4 (kd, m, mp)
- 10. Förordnande av veterinär vid tävling med djur**
Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:MJ529 och 2000/01:MJ508.
Reservation 5 (kd, m, mp, c)

11. Avveckling av strutshållningen m.m.

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:MJ516 yrkandena 1–3 och 2000/01:MJ211.

Reservation 6 (mp)

12. Dispenser för båspallar

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ243 yrkande 11.

13. Omprövning av dispenser för fortsatt burhållning av höns

Riksdagen avslår motion 1999/2000:MJ518.

Reservation 7 (v, mp)

14. Utveckling av frigående system för höns

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ523 yrkande 1.

15. Omställningsprogram för ekologisk och småskalig hönshållning

Riksdagen avslår motion 1999/2000:MJ523.

16. Översyn av slaktkycklingproduktionen

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ515.

17. Förbud mot kastrering av smågrisar

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ520 yrkande 1 i motsvarande del och 2000/01:MJ544 yrkande 6.

18. Förbud mot fixering och tandslipning av grisar

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ520 yrkande 1 i återstående del.

19. Stärkt skydd för djur inom nöjesbranschen

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ511.

20. Bättre förhållanden för cirkusdjur m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ521 yrkandena 1–3, 2000/01: MJ530 yrkande 1 och 2000/01:MJ544 yrkande 10.

Reservation 8 (mp)

21. Tillsynsavgift för cirkusar

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ530 yrkande 2.

22. Förbud mot pälsfarmer

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ513 och 2000/01:MJ544 yrkande 9.

- 23. Omprövning av tillståndet till Svenska Spel AB att anordna vadhållning vid hundkapplöpningar**
Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ514.
- 24. Ersättningsreglerna i epizootilagen**
Riksdagen avslår motion 1999/2000:MJ222 yrkande 13.
Reservation 9 (c)
- 25. Kontroll av koccidiostatikaanvändningen**
Riksdagen avslår motion 1999/2000:MJ539.
- 26. Bekämpning av ektoparasiter hos fjäderfän och ersättning av läkemedlet Neguvon**
Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ525.
- 27. Förbud mot kvicksilver i vacciner till sällskapsdjur**
Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ501.
- 28. Skärpning av EU:s djurskyddslagar efter svensk förebild**
Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ233 yrkande 19.
- 29. Åtgärder inom EU för förbud mot att fixera, kastrera, svans- och tandklippa samt tandslipa grisar**
Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ520 yrkande 2.
- 30. Undantag för djur från principen om varors fria rörlighet inom EU**
Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ517 yrkande 1.
Reservation 10 (v, mp)
- 31. Avveckling av EU:s subventioner till transporter av levande djur**
Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ257 yrkande 6, 2000/01: MJ233 yrkande 18, 2000/01:MJ507, 2000/01:MJ517 yrkande 4, 2000/01:MJ542 yrkande 8 och 2000/01:MJ544 yrkande 4.
Reservation 11 (v, mp, c, fp)
- 32. Åtgärder inom EU för att slakt skall ske nära djurens uppväxtplatser**
Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ257 yrkande 7 i motsvarande del och 2000/01:MJ542 yrkande 1.
Reservation 12 (v, mp, fp)

33. Översyn och skärpning av djurtransportdirektivet

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ257 yrkande 7 i återstående del, 2000/01:MJ217, 2000/01:MJ517 yrkande 2 och 2000/01:MJ539.

34. Bättre efterlevnad av djurtransportdirektivet

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ517 yrkande 3.

35. Åtgärder i ministerrådet för att begränsa transporttiden till 8 timmar

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ542 yrkande 2.

36. Förändring av direktiv 95/29 om nationella kontroller så att de nationella kontrollmyndigheterna utarbetar mer detaljerade instruktioner för lokala och regionala kontrollanter

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ542 yrkande 3.

37. Yrkande att nationella myndigheter bör uppmanas dra in tillstånd för transportföretag som bryter mot bestämmelserna

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ542 yrkande 4.

38. Yrkande att land som är slutdestination för djurtransport skall meddela ursprungslandet om djurens tillstånd vid ankomst samt meddela om tidpunkt för ankomst

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ542 yrkande 5.

39. Yrkande att transportörerna efter ankomst åläggs att skicka tillbaka resplanen till myndigheterna i ursprungslandet med en utförlig redogörelse för när djuren har fått rasta samt tilldelats mat och vatten

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ542 yrkande 6.

40. Yrkande att transportfordon skall åläggas att ha ventilationssystem installerade samt rimliga utrymmen för de transporterade djuren

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ542 yrkande 7.

41. Yrkande att Sverige tar initiativ till översyn av regelverket för när man får transportera djur beroende på deras ålder eller dräktighet

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ542 yrkande 9.

42. Yrkande att Sverige tar initiativ till att utöka antalet kontrollanter som skall se till att regelverket efterföljs

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ542 yrkande 10.

43. Uppmaning till EU-kommissionen att dra medlemsstater inför rätta om inte transportdirektivet efterföljs

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ542 yrkande 11.

44. Förbud mot export av levande djur

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ209 och 2000/01:MJ213.

Reservation 13 (mp)

45. Översyn av tillståndsgivningen för export av djur och sanktionsmöjligheterna

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ517 yrkande 6.

Reservation 14 (v, mp)

- villk.

46. Höjd åldersgräns för kalvar som exporteras

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ517 yrkande 7.

Reservation 15 (v, mp)

- villk.

47. Åtgärder för att EU skall kartlägga och dokumentera huruvida djurskyddet åsidosätts vid djurtransporter

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ510 yrkande 2.

48. Redovisning i en skrivelse från regeringen av djurskyddsfrämjande åtgärder inom EU och andra internationella organ

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ510 yrkande 3.

49. Europarådets konventioner om djurskydd

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ517 yrkande 5.

50. Åtgärder inom EU för förbud mot regelmässig användning av antibiotika i foder m.m.

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:MJ718 yrkande 4 och 2000/01: MJ534.

51. Åtgärder inom EU för minskad förekomst av salmonella

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:MJ222 yrkande 12, 2000/01: MJ233 yrkande 10 och 2000/01:MJ257 yrkande 3.

52. Förbud mot import av hästkött från Belgien

Riksdagen avslår motion 1999/2000:MJ543.

53. Upphävande av lagen om märkning och registrering av hundar

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ502 och 2000/01:MJ522.

54. Lagstiftning om kamphundar m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2000/01:MJ503, 2000/01:MJ506, 2000/01:MJ519 och 2000/01:MJ538 yrkande 2.

Reservation 16 (kd)

55. Forskning angående kamphundar

Riksdagen avslår motion 2000/01:MJ538 yrkande 1.

56. Bortrensning av taggtråd i naturen m.m.

Riksdagen avslår motionerna 1999/2000:MJ530 och 2000/01:MJ214.

Stockholm den 16 januari 2001

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Ulf Björklund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulf Björklund (kd), Sinikka Bohlin (s), Göte Jonsson (m), Inge Carlsson (s), Kaj Larsson (s), Ingvar Eriksson (m), Alf Eriksson (s), Carl G Nilsson (m), Ann-Kristine Johansson (s), Kjell-Erik Karlsson (v), Caroline Hagström (kd), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Gudrun Lindvall (mp), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp), Michael Hagberg (s) och Karin Svensson Smith (v).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas 88 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 1999 respektive 2000. Många av de frågor som nu är aktuella behandlades även hösten 1999 i betänkande 1999/2000:MJU4, som omfattade vissa, mer centrala djurskyddsfrågor. Motionerna tar upp bl.a. djurskyddslagstiftningen, organisation av djurskyddstillsynen, uppfödning och hållande av vissa angivna djurslag, slakt och operativa ingrepp på djur, import och export av levande djur och animalieprodukter, veterinärmedicinska läkemedel m.m.

När det gäller tillsynsfrågan kan nämnas att utskottet den 23 november 1999 anordnade en offentlig utfrågning i detta ämne.

Utskottet konstaterar att huvuddelen av motionerna tar upp frågor där riksdagen och regeringen överlämnat normgivnings- och beslutanderätten till de myndigheter som har särskild sakkunskap på området. I stor utsträckning handlar det således om yrkanden som det enligt gällande uppgiftsfördelning inte ankommer på riksdagen att besluta om. Skälet till denna ansvarsfördelning är bl.a. att frågorna i många fall förutsätter en veterinärmedicinsk och teknisk bedömning snarare än en politisk bedömning. De aktuella frågorna regleras i ett mycket stort antal detaljföreskrifter utfärdade av främst Jordbruksverket men också vissa andra myndigheter, t.ex. Läkemedelsverket. I beredningsarbetet har också beaktats ett antal EU-direktiv och förordningar på djurskyddsområdet. Enligt utskottets mening bör riksdagen behandla djurskyddsfrågorna utifrån ett mer övergripande synsätt än vad många motioner syftar till.

De detaljföreskrifter och rättsakter som utskottet hänvisar till är främst följande:

LSFS 1991:92, Lantbruksstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om djurhållning i djurparker,

SJVFS 1993:154 om operativa ingrepp på djur,

SJVFS 1997:43 om undantag från kravet på veterinär medverkan vid offentlig tävling med djur (ändrad gm. SJVFS 2000:104)

SJVFS 1999:110 om villkor för hållande, uppfödning och försäljning m.m. av djur avsedda för sällskap och hobby, samt allmänna råd 1999:2 i samma ämne,

SJVFS 2000:23 om hur djur får tränas för eller användas vid tävling och hur tävling bör genomföras,

SJVFS 2000:107 om djurhållning i lantbruket,

SJVFS 2000:110 om foder,

SJVFS 1997:71 och 2000:113 om undantag från kravet att höns för äggproduktion inte får inhysas i andra burar än sådana som uppfyller hönsens behov av rede, sittpinne och sandbad,

SJVFS 2000:115 om hållande av strutsfåglar,

SJVFS 2000:133 om transport av levande djur,

Direktiv 91/628/EEG om skydd av djur vid transport,

Förordningen (EG) 1255/97 om gemenskapskriterier för mellanstationer och om ändring av färdplanen i bilagan till ovannämnda direktiv,

Förordningen (EG) 411/98 om tilläggsnormer avseende skydd av djur vilka skall tillämpas på vägfordon som används för djurtransporter som över-skrider 8 timmar.

Förordningen (EG) 2377/90 om inrättande av ett gemenskapsförfarande för att fastställa gränsvärden för högsta tillåtna restmängder av veterinärmedicinska läkemedel i livsmedel med animaliskt ursprung.

När det gäller förhållandet mellan riksdagen, regeringen och tillsynsmyndigheterna vill utskottet också hänvisa till den utförliga redovisningen i budgetpropositionen för år 2001 under politikområdet Djurpolitik (utg.omr. 23 s. 23 f.) Utskottet har i detta sammanhang enhälligt tillstyrkt regeringens förslag om målet för djurpolitiken (2000/01:MJU2 s. 20 f.). Målet för djurpolitiken är ett gott djurskydd och ett gott djurhälsotillstånd bland djur i människans tjänst och att viltstammarna förvaltas på ett sådant sätt att oacceptabla skador på människor och egendom inte uppstår.

Utskottet har vidare utan erinran godkänt regeringens redovisning av politikens inriktning, de statliga insatserna inom politikområdet, resultatbedömningen samt analys och slutsatser.

Utskottets överväganden

Lagstiftningsfrågor m.m.

Utskottets förslag i korthet:

Utskottet avstyrker motioner om vissa lagstiftnings- och tillämpningsfrågor och om översyn av det samlade regelverk som gäller djurhållningen m.m.

Utskottets ställningstagande

Motion 2000/01:MJ256 (m) innebär sammanfattningsvis att djurskyddsreglerna kännetecknas av en hög detaljeringsgrad och att tillämpningen borde utgå mer ifrån ett funktionskrav än en mångfald av preciserade bestämmelser i fråga om båsallmått, förbud mot kodressörer, betestvång, lägsta medeltemperatur för utevistelse m.m. Det ligger i producentens intresse att djuren mår bra, och det finns ett klart samband mellan god djuromsorg och ett bra produktionsresultat. Enligt motion 1999/2000:MJ515 (m) är de detaljerade reglerna om t.ex. hållande av sällskapsdjur och tillämpningen av dessa regler ett slöseri med statens pengar och resurser, och det behövs en allmän översyn av regelverket. Motionären tar upp fallet med åsnan Rufus som exempel. I detta fall gällde det tillämpningen av Jordbruksverkets krav på att det vid offentlig förevisning av djur skall finnas två djur av samma art.

I motion 1999/2000:MJ542 (s) föreslås förändringar i djurskyddslagen med bl.a. motiveringen att vid ranchuppfödning av boskap kan god djurhållning garanteras även utan skydd i form av liggstallar.

Utskottet erinrar om att riksdagen i djurskyddslagen (1988:534) lagt fast de grundläggande krav som bör gälla för en god djurhållning. Dessa bestämmelser kan sägas ge uttryck för ett visst funktionstänkande, i vart fall såvitt avser djurens välbefinnande och skydd mot olämplig behandling.

Regeringen och Jordbruksverket har med stöd av riksdagens bemyndiganden i djurskyddslagen utfärdat ett stort antal detaljföreskrifter om djurhållningen. Utöver djurskyddsförordningen (1988:539) finns t.ex. regler om djurhållning i lantbruket i Jordbruksverkets författning SJVFS 2000:107. För djur avsedda för sällskap och hobby finns bestämmelser i SJVFS 1999:110. Beträffande djurhållning i djurparker finns bestämmelser i LSFS 1991:22 (före detta Lantbruksstyrelsens författningsserie). I denna författning finns en allmän dispensregel såvitt avser kravet att det i varje djurpark skall finnas minst en hane och en hona av varje djurart. I fallet med åsnan Rufus har Jordbruksverket sedermera, efter det den aktuella motionen väcktes, lämnat sådan dispens.

Utskottet går inte närmare in på frågan huruvida detaljföreskrifterna på djurskyddsområdet skulle kunna förenklas eller förändras på ett genomgripande sätt. Det grundläggande kravet måste vara att bestämmelserna gör det möjligt att genomföra de intentioner som ligger bakom en modern djur-

skyddslagstiftning med höga krav på djurmiljö och djurhälsa. En övergång till mer allmänt hållna funktionskrav i djurhållningen kan innebära att utrymmet för subjektiva bedömningar ökar. Ett aktivt och effektivt tillsynsarbete på djurskyddsområdet är enligt utskottets mening knappast möjligt att genomföra om det inte finns objektiva och ganska klart preciserade föreskrifter om djurhållningen. Utskottet vill i detta sammanhang också understryka att Sveriges medlemskap i EU innebär att gemensamma regler om djurhållningen ofta måste omsättas i preciserade nationella föreskrifter. Med det anförda avstyrks motionerna 1999/2000:MJ515 (m) och 2000/01:MJ256 (m) yrkande 13.

Motion 1999/2000:MJ542 (s) avstyrks med hänvisning till att det ankommer på Jordbruksverket att bedöma i vilken utsträckning s.k. ligghallar behövs vid ranchuppfödning.

Motion 2000/01:MJ518 (kd) tar upp frågan om avlivning av djur som omhändertas av myndighet. Enligt motionären borde sådana djur uppställas åtminstone under besvärstiden, i avvaktan på att ärendet slutgiltigt avgörs.

Utskottet erinrar om att bestämmelserna om tvångsingripanden mot djurägare utgår från att dessa ingrepp kan förekomma endast när djurägaren på ett allvarligt sätt brutit i sina skyldigheter. I vissa fall sker omhändertagandet på grund av att djuret otillbörligt utsätts för lidande och djurägaren underlåtit att rätta till missförhållandet efter tillsägelse av tillsynsmyndigheten. I andra fall kan det gälla mer brådskande fall av omhändertagande, där det bedömts utsiktslöst att felet blir avhjälp eller att ägaren är okänd eller inte kan anträffas. Närmare bestämmelser härom finns i 31–34 §§ djurskyddslagen. När beslut om försäljning eller avlivning fattas enligt 34 § är huvudregeln att beslutet skall gälla omedelbart. Den beslutande myndigheten kan dock bestämma annorlunda, och sådant beslut (s.k. inhibition) kan också meddelas av högre instans om djurägaren överklagar beslutet. Det framgår av förarbetena till djurskyddslagen att ett omhändertaget djur skall säljas eller avlivas, och att det aldrig kan bli fråga om något längre omhändertagande. Något omhändertagande tills vidare bör inte heller ske (se prop. 1987/88:93 s. 48 och 71). Med det anförda avstyrker utskottet motion 2000/01:MJ518 (kd).

Miljöpartiet framför i motion 1999/2000:MJ516 yrkande 4 krav på utredning angående utbildning och examination för professionell djurhållning (djurhållningskörkort). Samma parti anför i motion 2000/01:MJ544 att djurskyddslagen är en papperstiger och att de grundläggande kraven i t.ex. 4 § djurskyddslagen knappast fått något genomslag. Det gäller bla kycklingar, kor och kalvar, grisar m.m. Efterlevnaden av djurskyddslagen måste stärkas (yrkande 1).

Utskottet vill framhålla att Jordbruksverket i många fall ställer krav på utbildning m.m. för viss djurhållning (se t.ex. följande avsnitt om strutsuppfödning). Dessutom finns ett allmänt bemyndigande i djurskyddslagen 7 § som innebär att regeringen eller Jordbruksverket kan meddela föreskrifter om förbud mot eller villkor för att hålla djur i fångenskap. I 16 § djurskyddslagen har riksdagen beslutat om krav på tillstånd för vissa typer av djurhållning.

Motion 1999/00:MJ516 (mp) yrkande 4 får anses i huvudsak tillgodosedd med det anförda.

Det råder inga delade meningar om att djurskyddslagen skall efterlevas i alla former av animalieproduktion. Som motionärerna anför finns det anledning att särskilt uppmärksamma vissa uppfödningssformer där kraven på god djurmiljö och möjligheter till naturligt beteende inte tillgodoses i tillräcklig utsträckning. Utskottet återkommer till vissa djurhållningsfrågor i följande avsnitt och vill i övrigt hänvisa till jordbruksministerns uttalande på Djurens dag den 4 oktober 2000 att ett ekologiskt hållbart samhälle också måste vara ett djuretiskt samhälle. Frågan om efterlevnad av djurskyddslagen har också starkt samband med tillsynsorganisationen, som redovisas i nästkommande avsnitt. Med det anförda föreslår utskottet att motion 2000/01:MJ544 (mp) yrkande 1 lämnas utan vidare åtgärd.

I motion 2000/01:MJ508 (mp) yrkas att 33 § djurskyddsförordningen ändras så att även veterinärer som ej är anställda av Jordbruksverket får vara tävlingsveterinärer vid hästtävlingar. Ett liknande yrkande framförs i motion 1999/2000:MJ529 (kd).

Utskottet konstaterar att motionerna delvis tycks bygga på en missuppfattning av det system som tillämpas av Jordbruksverket. Enligt 33 § djurskyddsförordningen skall det vid offentlig tävling med djur finnas en veterinär som förordnas av verket eller, om Jordbruksverket så beslutar, av länsstyrelse. Tävlingsarrangören kan själv kontakta önskad veterinär och anmäla denne till Jordbruksverket. I övrigt ställs inga specifika krav på den veterinär som är aktuell för ett förordnande. Skälet till att det krävs ett förordnande av Jordbruksverket är att tävlingsveterinären utför myndighetsuppgifter. Enligt 11 kap. 6 § regeringsformen krävs det stöd i lag för att överlämna förvaltningsuppgift som innebär myndighetsutövning till en enskild individ. Motionerna avstyrks.

Enligt motion 2000/01:MJ544 (mp) yrkande 5 är förhållandena på våra storskaliga slakterier i många fall oacceptabla. Dessa förhållanden måste ses över och förbättras. Endast slaktmetoder som kan betraktas som respektfulla mot djuren bör godtas. Ett underlättande av villkoren för små slakterier och hemslakterier skulle kunna leda till minskade djurtransporter.

Utskottet erinrar om att riksdagen i 13 § djurskyddslagen slagit fast att djur skall skonas från onödigt obehag och lidande när de förs till slakt och slaktas. I övrigt ankommer det på regeringen och ansvarig myndighet att meddela närmare föreskrifter om slakt och om avlivning av djur. När det gäller villkoren för små slakterier m.m. hänvisar utskottet till betänkande 2000/01:MJU12 om vissa frågor om livsmedelskontroll m.m. Utskottet avstyrker motion 2000/01:MJ544 yrkande 5.

Djurskyddstillsyn

Utskottets förslag i korthet:

Utskottet avstyrker motioner om organisationen av djurskyddstillsynen och om konkurrensneutralitet mellan privatpraktiserande och statligt anställda veterinärer. När det gäller organisationsfrågan hänvisar utskottet till att Utredningen om hur djurskyddet skall vara organiserat nyligen avslutat sitt arbete (se SOU 2000:108). Frågan om konkurrensneutralitet har utretts av en arbetsgrupp inom Jordbruksverket.

Utskottets ställningstagande

Två motioner, 2000/01:MJ233 (c) och 2000/01:MJ544 (mp), går ut på att ansvaret för djurskyddstillsynen skall ligga kvar hos kommunerna. Enligt mp-motionen bör det dessutom inrättas en djurskyddsmyndighet och tillsättas en särskild djurskyddsminister.

Utskottet hänvisar till att Utredningen om hur djurskyddet skall vara organiserat nyligen presenterat sina förslag (SOU 2000:108). Dessa innebär sammanfattningsvis att kommunernas ansvar för djurskyddstillsyn förs över till staten. Vidare redovisar utredningen alternativa förslag till en ny djurskyddsmyndighet. Förslagen remissbehandlas för närvarande för fortsatt beredning i Regeringskansliet. Därefter kommer en proposition i ämnet att föreläggas riksdagen. Utskottet anser att riksdagen inte bör föregripa resultatet av dessa överväganden och avstyrker motionerna 2000/01:MJ233 (c) yrkande 20 och 2000/01:MJ544 (mp) yrkandena 2 och 3. När det gäller tillsättande av en djurskyddsminister erinrar utskottet dessutom att det enligt 7 kap. 1 § regeringsformen är regeringen och inte riksdagen som beslutar om fördelningen av ärenden mellan departementen.

Frågor om konkurrensneutralitet mellan privatpraktiserande och statligt anställda veterinärer tas upp i motionerna 2000/01:MJ220 (m) och 2000/01:MJ505 (kd). Utskottet hänvisar i denna fråga till vad som anförs i budgetpropositionen för år 2001, utg.omr. 23 s. 26. Den arbetsgrupp inom Jordbruksverket som haft i uppdrag att utreda konkurrensförhållandena har avlämnat en rapport i ämnet i oktober 2000. De viktigaste förslagen från arbetsgruppen är ett nytt system för veterinärresor till avlägset boende djurägare, en rikstäckande samverkan om veterinär beredskap dygnet runt, ökade satsningar på utbildning, stärkt samordning på regional nivå av den fältveterinära verksamheten samt kvalitetssäkring av Jordbruksverkets offentliga veterinäruppgifter.

När det gäller behovet av en allmän översyn av Jordbruksverkets organisation hänvisar utskottet till den utförliga redovisningen i betänkande 2000/01:MJU2 s. 31 f. av arbetet på en effektivare jordbruksadministration m.m. Utskottet avstyrker motionerna i avvaktan på fortsatta överväganden i dessa frågor.

Vissa djurhållningsfrågor i animalieproduktionen

Utskottets förslag i korthet:

Utskottet avstyrker motioner med inriktning på vissa speciella former av djurhållning, t.ex. uppfödning av struts, krav på båspallar, burhållning av höns, slaktkycklingproduktionen, pälsfarmer, cirkusdjur samt operativa ingrepp på grisar m.m. Enligt gällande beslut om ansvarsfördelningen tillhör frågorna ej riksdagens kompetensområde.

Utskottets ställningstagande

I ett antal motioner ställs specificerade krav rörande djurhållningen med avseende på vissa djurarter. I samtliga fall regleras frågorna i djurskyddsförordningen eller i Jordbruksverkets detaljföreskrifter.

Två motioner från Miljöpartiet tar upp strutshållningen i Sverige. Enligt motion 1999/2000: MJ516 (mp) bör strutsfarmningen ses över på grund av de problem som uppstått i fråga om slakt, sjukdomar m.m. Det bör ställas krav på utbildning och examination för att få hålla struts. Det behövs bättre regler för denna uppfödningssform. De problem som SVA konstaterat tyder på att bestämmelserna inte håller måttet. Enligt motion 2000/01: MJ211 från samma parti bör strutshållningen i Sverige avvecklas.

Utskottet avstyrker motionerna 1999/00: MJ516 yrkandena 1–3 och 2000/01: MJ211 med hänvisning till att frågorna bör bedömas av den myndighet som av riksdagen utsetts till ansvarig myndighet och dessutom har särskild sakkunskap i ämnet. Det kan tilläggas att Jordbruksverket utfärdat detaljföreskrifter om strutshållningen i SJVFS 2000:115. Där finns regler om bl. tillsyn, skötsel, hägn, utrymme och inredning m.m. Dessutom finns krav på att den som ansvarar för hållande av strutsfåglar skall med godkänt resultat ha genomgått en av verket godkänd utbildning.

Utskottet har vid ett flertal tillfällen behandlat motioner om dispens för båspallar som ej uppfyller gällande måttföreskrifter (se t.ex. 1999/2000: MJU4 s. 10). Den dispensmöjlighet som efterfrågas i motion 2000/01: MJ243 (kd) yrkande 11 finns i 1 kap. 31 § i Jordbruksverkets föreskrifter om djurhållning inom lantbruket m.m. (SJVFS 2000:107). Bestämmelsen har följande lydelse:

”31 § Om det föreligger särskilda skäl, kan Jordbruksverket medge undantag från föreskrifterna i denna författning.”

Som utskottet tidigare anfört är det djurmiljön i sin helhet som är det viktigaste. Det finns möjlighet att godta mindre avvikelser från måttbestämmelserna i enskilda fall, och det är som nämnts Jordbruksverket som i förekommande fall ger individuella dispenser. Också detta är således en utpräglad myndighetsfråga. Motionen avstyrks i berörd del, i den mån den inte kan anses tillgodosedd genom hänvisningen till angivna dispensbestämmelse.

I motion 1999/2000: MJ523 (m) efterlyses ett omställningsprogram för ekologisk och småskalig hönsållning, och enligt motion 2000/01: MJ523 (m)

yrkande 1 bör utvecklingen av frigående system för höns aktivt främjas. Utskottet konstaterar att vissa budgetmedel avsatts för t.ex. rådgivning och information för att underlätta övergången till alternativa inhysningssystem för höns i äggproduktion. Vidare framgår av bl.a. uppgifterna i budgetpropositionen att utvecklingen av och omställningen till alternativa system gått framåt under år 1999. Antalet höns i lösdrift har ökat, och ny teknikprovning av de inredda burarna har genomförts. Jordbruksverket har den 17 oktober 2000 godkänt inredda burar av visst fabrikat, avsedda för åtta höns per bur. Enligt uppgift kommer det att dröja ungefär ett år till dess att ytterligare fabrikat teknikprovats och godkänts. Utskottet avstyrker motionerna 1999/2000: MJ523 (m) och 2000/01: MJ523 (m) yrkande 1.

Frågor om dispens för fortsatt burhållning av höns prövas av Jordbruksverket enligt 57 § djurskyddsförordningen. Dispenskraven finns angivna i SJVFS 2000:113. Det framgår av ett frågesvar av jordbruksministern den 2 november 2000 att de sista dispensererna kommer att löpa ut inom en tvåårsperiod och att några nya dispenser i princip inte kommer att beviljas. Om efterfrågan på nya system blir större än tillgången kan det möjligen bli aktuellt att låta äggproducenter, som kan uppvisa avtal om köp av nya system, att i avvaktan på leverans av den nya inredningen fortsätta med sin produktion i befintliga burar. Jordbruksministern betonar att en sådan övergångslösning endast kan accepteras för kortast tänkbara tid.

Motion 1999/2000: MJ518 (mp) går ut på att dispensererna för fortsatt burproduktion av ägg skall dras in om uppfödningen inte är förenlig med högt ställda djurskyddskrav. Utskottet förutsätter att dessa frågor prövas av Jordbruksverket i enlighet med gällande föreskrifter och hänvisar i övrigt till jordbruksministerns uttalanden. Det bör understrykas att Jordbruksverkets beslut om dispenser avser enskilda fall, efter prövning av omständigheterna i varje enskilt ärende. Enligt grunderna för 11 kap. 7 § regeringsformen bör riksdagen inte göra något uttalande som avser den materiella prövningen av dessa ärenden. Motionen avstyrks.

Utskottet anser att motion 2000/01: MJ515 (mp) om en översyn av den industriella slaktkycklingproduktionen i huvudsak är tillgodosedd. Det framgår t.ex. av budgetpropositionen, utg.omr. 23 s. 27, att regeringen anser att bestämmelserna om hållande av slaktkycklingar bör ses över i syfte att förbättra djurens situation. Frågan har också uppmärksamats i EU-arbetet. Det finns en rapport från Vetenskapliga kommittén för djurs hälsa och välfärd, *The Welfare of Chickens kept for Meat Production*. Rapporten tar upp flera problem i produktionen. Utskottet utgår från att regeringen i sitt fortsatta arbete med denna fråga beaktar synpunkterna i motion MJ515 och föreslår att denna lämnas utan vidare åtgärd.

Yrkanden om förbud mot kastring av griskultingar utan bedövning samt om förbud mot pälsfarmer framförs i motion 2000/01: MJ544 (mp) yrkandena 6 och 9. Enligt motion 2000/01: MJ513 (m) bör burhållning av mink förbjudas. I motion 2000/01: MJ520 (s) yrkande 1 föreslås förbud mot att fixera,

kastra och tandslipa grisar. Utskottet avstyrker dessa yrkanden och vill i övrigt anföra följande:

Enligt 25 § djurskyddsförordningen skall vid kastrering av svin som uppnått två veckors ålder ingreppet göras under bedövning. Enligt 15 § samma förordning får fixeringsanordningar för svin inte användas annat än tillfälligtvis. Tänder på svin får slipas om det sker innan djuret uppnått en veckas ålder (SJVFS 1993:154). Tänderna på nyfödda grisar kan vara mycket vassa och orsaka sår på soggans juver. Bestämmelsen har således ett djurskyddssyfte.

I fråga om pälsdjur har regeringen gett Jordbruksverket i uppdrag att utvärdera tillgängliga forskningsresultat beträffande minkar, se över befintliga regelverk och om möjligt föreslå förbättringar i minkhållningen. Uppdraget skall redovisas den 1 september 2001. Jordbruksverket har också fått i uppdrag att kartlägga förekomsten av chinchillafarmer och bedöma behovet av detaljföreskrifter på området. Uppdraget skall redovisas senast den 30 november 2001. Det kan tilläggas att jordbruksministern den 29 november 2000 besvarade en fråga om pälsfarming och då bl.a. anförde att pälsproduktionen på initiativ av Finland diskuterades vid ett rådsmöte (jordbruk) den 17–18 juli 2000. Bakgrunden var det förbud mot hållande av pälsdjur som förbereddes i Storbritannien. Kommissionens vetenskapliga veterinärkommitté arbetar för närvarande med en rapport om pälsdjurhållning. Jordbruksministern anförde i övrigt bl.a. att även minkar självfallet skall hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att det ger dem möjlighet att bete sig naturligt.

I sammanhanget bör också nämnas att all hållning av rävar den 1 januari 2001 skall ha anpassats till djurskyddsförordningens krav, vilka innebär att rävar bara får hållas på ett sådant sätt att deras behov av att vara tillsammans med andra rävar, röra sig, gräva och ägna sig åt annan sysselsättning kan tillgodoses. Jordbruksverket får meddela ytterligare föreskrifter om hur rävar skall hållas (9 a § djurskyddsförordningen).

Djur inom nöjesbranschen

Utskottets förslag i korthet:

Utskottet avstyrker motioner om bl.a. förbud mot förevisning av vissa djurarter på cirkus. Utskottet hänvisar till att Jordbruksverket har remissbehandlat ett förslag till föreskrifter om djurhållning vid cirkusar, vilka beräknas träda i kraft under år 2001.

Vidare avstyrks en motion om hundkapplöpningar med hänvisning till att riksdagen i lotterilagen (1994:1000) gett regeringen bemyndigande att ge tillstånd till vadållning vid sådana evenemang.

Utskottets ställningstagande

Enligt motion 2000/01:MJ511 (m) behövs ett starkt skydd för djur inom nöjesbranschen. Det gäller bl.a. djur som används vid filminspelningar, utställningar och cirkusföreställningar. I motionerna 2000/01:MJ521 (v) och

2000/01:MJ544 (mp) yrkas förbud mot användning av djur på cirkus om djuren inte finns i tamt tillstånd i Sverige. Motionerna innehåller också krav på bättre förhållanden för cirkusdjur och bättre djurskyddstillsyn av cirkusar. Även cirkusdjur skall ha rätt att bete sig naturligt, anser motionärerna. Även i motion 2000/01:MJ530 (s) yrkas förbud mot hållande av vilda djur på cirkus. Dessutom yrkas att cirkusar ej undantas från djurtillsynsavgiften.

Utskottet erinrar om att dessa frågor tillhör regeringens normgivningsområde och till stor del även Jordbruksverkets ansvarsområde. Enligt 35 § djurskyddsförordningen får djur inte föras omkring och förevisas offentligt i menagerier. När det gäller offentliga föreställningar av typen cirkus och variété innebär paragrafen att vissa djurarter inte får förekomma i dessa sammanhang. Det gäller apor, rovdjur (utom tamhundar och tamkatter), säldjur (utom sjölejon), noshörningar, flodhästar, hjorddjur (utom renar), giraffer, kängurur, rovfåglar, strutsfåglar och krokodildjur.

Enligt 57 a § djurskyddsförordningen får en kommunal nämnd ta ut avgift för djurskyddstillsynen enligt taxa som kommunen bestämmer. Avgift får dock inte tas ut för nämndens tillsyn över djur som hålls som cirkusdjur. Undantaget är en följd av dåvarande jordbruksutskottets ställningstagande i betänkande 1989/90:JoU23 (s. 15). Utskottet framhöll i detta sammanhang att riksdagen och regeringen vid flera tillfällen uttalat sitt stöd för cirkuskonsten och föreslog att den kommunala tillsynen av cirkusdjur inte bör avgiftsbeläggas.

Enligt uppgift från Jordbruksdepartementet har Jordbruksverket remissbehandlat ett förslag till föreskrifter om djurhållning vid cirkusar. Dessa beräknas träda i kraft under år 2001. De nya bestämmelserna innebär att cirkusar årligen skall inspekteras. Föreskrifterna innehåller även regler om skötsel av djuren.

Utskottet avstyrker motionerna 2000/01:MJ511 (m), 2000/01:MJ521 (v), 2000/01:MJ530 (s) och 2000/01:MJ544 (mp) yrkande 10.

I motion 2000/01:MJ514 (mp) anförs synpunkter på hundkapplöpningarna, s.k. greyhound racing, som startade våren 2000. Motionären ifrågasätter verksamheten från bl.a. djurskyddssynpunkt och anför att flera olyckor har skett under kapplöpningarna. Totospalet bör omprövas snarast.

Utskottet erinrar om att riksdagen i 45 § lotterilagen (1994:1000) gett regeringen bemyndigande att anordna lotteri av visst slag. Med stöd av bemyndigandet gav regeringen den 12 november 1998 tillstånd till Svenska Spel AB att anordna vadhållning vid hundkapplöpningar t.o.m. den 31 juli 2001. Jordbruksverket har utfärdat föreskrifter om djurskyddet vid hundkapplöpningar (SJVFS 2000:23). Vid en interpellationsdebatt i ämnet den 21 maj 1999 betonade jordbruksministern att tillståndet för Svenska Spel AB kan dras in om kraven på djurskyddshänsyn inte tillgodoses. Den fråga motionen tar upp kan således avgöras utan riksdagens medverkan. På grundval enbart av de påståenden som görs i motionen kan utskottet för sin del inte dra slutsatsen att verksamheten innebär så allvarliga missförhållanden att tillståndet bör återkallas. Utskottet avstyrker motion 2000/01:MJ514.

Epizootilagstiftningen m.m.

Utskottets förslag i korthet:

Utskottet avstyrker en motion om ändring av ersättningsreglerna i epizootilagen. Vidare avstyrks motioner om vissa veterinärmedicinska läkemedel med hänvisning till att dessa frågor bör hanteras av den myndighet som har särskild sakkunskap på området.

Utskottets ställningstagande

I motion 1999/2000:MJ222 (c) yrkande 13 anförs att ersättningsreglerna i epizootilagen bör förbättras. Om djurägaren anslutit sig till ett kontrollprogram bör ersättningsnivån vara 100 %, i annat fall 70 %.

Efter beredning i utskottet har riksdagen antagit en ny epizootilag, som innefattar ändrade regler för ersättning för produktionsbortfall m.m. (1998/99:MJU9). Lagen trädde i kraft den 1 oktober 1999. Utskottet har inte ändrat uppfattning i fråga om ersättningsnivåerna och avstyrker motionsyrkandet.

Övriga motioner i detta avsnitt tar bl.a. upp utpräglade myndighetsfrågor som kräver särskild sakkunskap rörande veterinärmedicinska läkemedel m.m. Frågorna hanteras av Läkeemedelsverket och Jordbruksverket.

I anslutning till motion 1999/2000:MJ539 (kd) om förstärkt kontroll av koccidiostatikaanvändningen vill utskottet framhålla att Jordbruksverket fortlöpande följer upp användningen av dessa medel. Det finns bl.a. föreskrifter om redovisningsskyldighet för foderleverantörer om inblandning av läkemedel eller koccidiostatika i foder (SJVFS 2000:110). Utskottet föreslår att motionen lämnas utan vidare åtgärd.

Enligt motion 2000/01:MJ525 (m) behövs en snabbutredning för att undersöka hur läkemedlet Neguvon skall kunna ersättas med EU-godkända medel. Neguvon har använts för att bekämpa ektoparasiter hos fjäderfän. Den s.k. MRL-förordningen (förordning 2377/90 om inrättande av ett gemenskapsförfarande för att fastställa gränsvärden för högsta tillåtna restmängder av veterinärmedicinska läkemedel i livsmedel med animaliskt ursprung) innebär att ett särskilt MRL-värde måste fastställas för varje djurslag för vilket ett visst läkemedel skall användas. Eftersom dokumentationen tillhandahålls av läkemedelstillverkarna och detta är kostsamt väljer företagen ofta att ansöka om godkännande av läkemedel som är avsedda för djur som representerar en stor marknad för läkemedlet. Neguvon eller dess verksamma beståndsdel finns inte längre upptaget i förordningens bilagor. Enligt uppgift från Jordbruksverket pågår vissa studier och försök för att ersätta Neguvon med ett annat läkemedel.

Utskottet vill i detta sammanhang också hänvisa till att kommissionen uppmärksammat de problem som uppstår när läkemedelstillverkare tappar intresset för vissa marknadssegment där avkastningen på investeringarna är otillräcklig. I ett meddelande från kommissionen till rådet och Europaparla-

mentet redovisas problemets bakgrund och vilka åtgärder som kan komma i fråga för att öka utbudet av vissa läkemedel (KOM (2000) 806).

Motion 2000/01:MJ525 får med det anförda anses i huvudsak tillgodosedd.

Enligt motion 2000/01:MJ501 (fp) bör kvicksilver i vaccin till sällskapsdjur förbjudas. Utskottet har inhämtat att vissa vacciner innehåller små mängder kvicksilver (tiomersal) som konserveringsmedel. Det gäller både humanvacciner och andra typer av vacciner. Enligt Läkemiddelsverket är det i dag inte möjligt att helt förbjuda användningen i alla vacciner, eftersom det saknas lämpliga alternativa konserveringsmedel. Vid godkännande av djurvaccin på EG-nivå kräver Kommittén för veterinärmedicinska produkter (CVMP) att tillverkare motiverar varför tiomersal ingår i produkterna. Av det anförda torde framgå att frågan om förbud mot kvicksilver i vaccin kräver särskild sakkunskap i medicinska och läkemedelstekniska frågor, och utskottet har inget underlag för att göra någon annan bedömning än Läkemiddelsverket i denna fråga. Utskottet avstyrker motionen.

Transport av djur, in- och utförsel av animalieprodukter m.m.

Utskottets förslag i korthet:

Utskottet instämmer till fullo i det allmänna syftet med ett antal motioner som tar upp vissa missförhållanden i EU:s djurhantering, särskilt vad gäller långa transporter av levande djur. Med hänvisning till att regeringen och Jordbruksverket i olika sammanhang aktivt verkar för sådana förbättringar som efterlyses i motionerna föreslår utskottet att motionerna lämnas utan vidare åtgärd. Utskottet instämmer vidare i motionärernas bedömning att frågor om antibiotika och salmonella m.m. måste få stor uppmärksamhet i EU-arbetet. Också dessa motioner bör enligt utskottet lämnas utan vidare åtgärd med hänvisning till att regeringen driver en handlingslinje som överensstämmer med motionärernas synpunkter.

Utskottets ställningstagande

Ett stort antal motioner tar upp frågor om djursjukdomar, djurtransporter och användning av antibiotika m.m. inom EU. Följande yrkanden har framställts:

- 1999/2000:MJ543 (mp): förbud mot import av hästkött som kan hänföras till hästmarknaden i Anderlecht, Belgien,
- 1999/2000:MJ718 (c) yrkande 4: verka för förbud inom EU mot regelmässig användning av antibiotika och andra medicinska preparat i tillväxtsyfte,
- 2000/01:MJ534 (s): verka för förbud mot återstående typer av antibiotika inom EU,

- 1999/2000:MJ222 (c) yrkande 12: prioritera det svenska arbetet inom EU för att minska förekomsten av salmonella,
- 2000/01:MJ233 (c) yrkande 10: samma yrkande som i MJ222 ovan
- yrkande 18: EU:s subventioner och stöd till transporter av slaktdjur bör avskaffas,
- yrkande 19: EU:s djurskyddslagar bör skärpas efter svensk förebild,
- 2000/01:MJ507 (c): samma yrkande som MJ233 yrkande 18 ovan,
- 2000/01:MJ257 (fp) yrkande 3: verka för att kommissionen tar fram program för bekämpning av salmonella,
- yrkande 6: verka för att subventioner vid transport och försäljning av djur till länder både utanför och inom EU tas bort,
- yrkande 7: minimera tiden för slakttransport, all slakt skall ske nära djurens uppväxtplatser,
- 2000/01:MJ217 (m): djurtransportdirektivet måste skärpas,
- 2000/01:MJ510 (kd): yrkande 2: EU bör kartlägga och dokumentera huruvida djurskyddet åsidosätts vid djurtransporter,
- yrkande 3: regeringen bör i en skrivelse redogöra för sina åtgärder inom EU och andra internationella organ för att främja bättre djurhållning och djurskydd,
- 2000/01:MJ517 (v) yrkande 1: levande djur bör undantas från principen om varors fria rörlighet,
- yrkande 2: EU:s transportdirektiv måste förbättras,
- yrkande 3: efterlevnaden av transportdirektivet måste förbättras,
- yrkande 4: EU:s exportbidrag för levande djur måste avvecklas,
- yrkande 5: Europarådets konvention om djurskydd bör även omfatta djurtransporter,
- yrkande 6: tillståndsgivningen för export av djur och sanktionsmöjligheterna måste ses över för att förhindra att djur exporteras innan de är tillräckligt gamla,
- yrkande 7: åldersgränsen för transport av kalvar bör höjas,
- 2000/01:MJ539 (s): påskynda genomförandet av mer etiska regler för djurtransporter inom EU,
- 2000/01:MJ209 (m): förbud mot export av kalvar,
- 2000/01:MJ213 (m): avskaffa exporten av levande djur,
- 2000/01:MJ520 (s) yrkande 2: inom EU verka för förbud mot att fixera, kastrera, svans- och tandklippa samt tandslipa grisar,
- 2000/01:MJ544 (mp) yrkande 4: förändra EU:s bidragsregler för djurtransporter,

2000/01:MJ542 (mp) yrkande 1: driva principen att slakt skall ske så nära uppfödningplatsen som möjligt, yrkande 2: Sverige bör i ministerrådet verka för en begränsning av transporttiden för djur till åtta timmar, yrkande 3: Sverige bör driva på en förändring av direktiv 95/29 så att de nationella kontrollmyndigheterna utarbetar mer detaljerade instruktioner för lokala och regionala kontrollanter, yrkande 4: de nationella myndigheterna bör uppmanas att dra in tillstånd för transportföretag som kraftigt bryter mot de existerande

bestämmelserna, yrkande 5: det land som är slutdestination för transportererna skall meddela ursprungslandet om djurens tillstånd vid ankomst samt meddela tidpunkt för ankomst, yrkande 6: transportörerna skall efter ankomst åläggas att skicka tillbaka resplanen till myndigheterna i ursprungslandet med en utförlig redogörelse för när djuren har fått rasta samt tilldelats mat och vatten, yrkande 7: transportfordon skall ha ventilationssystem installerade samt rimliga utrymmen för de transporterade djuren, yrkande 8: EU:s exportbidrag för levande djur bör upphöra, yrkande 9: Sverige bör ta initiativ till en översyn av regelverket för när man får transportera djur beroende på deras ålder eller dräktighet, yrkande 10: Sverige bör ta initiativ till att öka antalet kontrollanter som skall se till att regelverket efterföljs, yrkande 11: EU-kommissionen bör uppmanas att dra medlemsstater inför rätta om inte direktivet efterföljs.

Utskottet får anföra följande:

Djurtransporter m.m.

När det gäller djurtransporter finns det inom EU och nationellt ett omfattande regelverk som successivt har skärpts och förbättrats. De viktigaste bestämmelserna finns i Jordbruksverkets föreskrifter SJVFS 2000:133, i direktiv 91/628/EEG om skydd av djur vid transport, förordningen (EG) 1255/97 om gemenskapskriterier för mellanstationer och om ändring av vissa färdplaner samt förordning (EG) 411/98 om tilläggsnormer avseende skydd av djur vilka skall tillämpas på vägfordon som används för djurtransporter som överskrider 8 timmar. Bestämmelserna i direktiv 91/628 har ändrats genom direktiv 95/29 (EG) i syfte att bl.a. harmonisera transporttider, utfodrings- och vattningsintervall samt utrymmeskrav för vissa djurslag. I detta senare direktiv tillåts medlemsstaterna att meddela strängare föreskrifter om transporttidens längd för djur som är avsedda för slakt när det gäller att transportera dem mellan en avreseplats och en ankomstplats som är belägna inom statens territorium.

Enligt artikel 13.3 i transportdirektivet skall kommissionen lämna en rapport till rådet avseende de erfarenheter som medlemsstaterna har gjort efter genomförandet av transportdirektivet. Kommissionen arbetar i anslutning till denna rapport med att se över och förbättra transportdirektivet och tillhörande transportlagstiftning. Kommissionen har uppmanat medlemsstaterna att inkomma med synpunkter och förslag till ändring av direktivet. Jordbruksverket arbetar på uppdrag av regeringen med ett sådant förslag (se nedan).

Utskottet instämmer till fullo i det allmänna syftet med motionerna om djurtransporter m.m. Utskottet vill starkt understryka det angelägna i att regeringen aktivt verkar för att motverka de allvarliga missförhållanden som konstaterats när det gäller djurskydd och djurtransporter inom EU. Det svenska arbetet på detta område måste enligt utskottets mening präglas av ett ständigt framflyttande av positionerna. Det svenska ordförandeskapet år 2001 bör ge särskilt goda möjligheter att driva dessa frågor.

Utskottet hänvisar i detta sammanhang till regeringens uttalanden i bl.a. budgetpropositionen för år 2001 (utg.omr. 23 s. 25) att Sverige arbetar inten-

sivt på djurskydds- och djurhälsoområdet, inte minst med de frågor som väntas bli aktuella för behandling i EU under Sveriges ordförandeskap. Plågsamma djurtransporter har rönt stor uppmärksamhet gång på gång trots att det finns djurskyddsregler för att undvika detta. Från svensk sida anses att de svenska bestämmelserna på djurskyddsområdet många gånger kan tjäna som en vägledning för arbetet inom EU. Sverige skall även arbeta för att kunskaperna skall spridas om betydelsen av en god djurhållning för att t.ex. bekämpa salmonella och för att möjliggöra en uppfödning av djur utan att dessa ges antibiotika i tillväxtbefrämjande syfte.

Enligt uppgifter från Jordbruksdepartementet arbetar regeringen aktivt för en förbättring av transportdirektivet och övriga regler om djurtransporter inom EU. Sverige deltar i en s.k. *drafting group* inom kommissionen som arbetar med sådana förbättringar. Det gäller bl.a. ventilation, resplaner, kontroller m.m.

Utskottet vill vidare erinra om att Jordbruksverket i december överlämnade en rapport till regeringen med förslag om skärpta djurskyddsregler för transporter. Kortare transporttider och hårdare sanktioner är några av verkets förslag. Djurtransporterna både inom och utom EU måste förbättras, framhåller verket i rapporten.

Sammanfattningsvis framför Jordbruksverket bl.a. följande förslag:

- Transporttiderna skall förkortas. Slaktdjur skall inte transporteras mer än 8 timmar.
- Högre krav på utfodring och vattning under transport.
- Transportörer och transportfordon skall kvalitetssäkras.
- Skärpta möjligheter till sanktioner vid brott mot regelverket.
- Transport av unga djur och dräktiga djur skall begränsas.
- Djuren skall ha större utrymme.

Jordbruksverket betonar också att intentionen bör vara att minska transporterna av djur så mycket som möjligt. Man bör därför inte ge bidrag till export av levande djur.

Utskottet konstaterar att motionerna i stor utsträckning kan anses tillgodosedda genom den ovan lämnade redovisningen och förutsätter att de synpunkter som i övrigt framförts kommer att beaktas i det fortsatta arbetet på detta område. I övrigt går utskottet inte närmare in på de i vissa fall mycket långtgående och detaljerade motionsyrkanden som framförts om olika procedur- och kontrollfrågor m.m. Utskottet vill i detta sammanhang understryka att arbetet inom EU ofta kräver en beredskap för förhandlingar och kompromisser i olika frågor, ibland i ett mycket sent skede av beslutsprocessen. Enligt utskottets mening är det inte lämpligt att riksdagen låser fast regeringen i en viss förhandlingsposition genom att ställa upp en lång rad ovillkorliga krav rörande olika detaljer i transportdirektivet. Ett sådant riksdagsbeslut skulle t.o.m. kunna motverka eller försvåra en uppgörelse som innebär allmänna förbättringar för djurskyddet men som kanske inte innebär ett fullständigt tillgodoseende av den svenska positionen.

Utskottet föreslår med dessa uttalanden att riksdagen lämnar följande motionsyrkanden utan vidare åtgärd: 2000/01:MJ257 (fp) yrkandena 6 och 7, 2000/01:MJ233 (c) yrkandena 18 och 19, 2000/01:MJ507 (c), 2000/01:MJ217 (m), 2000/01:MJ520 (s) yrkande 2, 2000/01:MJ510 (kd) yrkandena 2 och 3, 2000/01:MJ517 (v) yrkandena 1–4, 2000/01:MJ539 (s), 2000/01:MJ542 (mp) yrkandena 1–11 och 2000/01:MJ544 (mp) yrkande 4.

I anslutning till motion 2000/01:MJ517 (v) yrkande 5 vill utskottet nämna att det finns flera olika Europarådskonventioner om djurskydd. De gäller bl.a. skydd för sällskapsdjur, djur i animalieproduktionen, försöksdjur och djur vid slakt. Vidare finns en särskild konvention om skydd av djur vid internationella transporter. Motionsyrkandet får därmed anses i huvudsak tillgodosett.

Salmonella, antibiotika

Också i dessa frågor instämmer utskottet i det allmänna syftet med de aktuella motionerna. Som framgår av redovisningen ovan skall Sverige arbeta för att kunskaperna skall spridas om betydelsen av en god djurhållning för att bekämpa salmonella och för att möjliggöra en uppfödning av djur utan att dessa ges antibiotika i tillväxtbefrämjande syfte. När det gäller EU-arbetet vill utskottet främst hänvisa till att ministerrådet (jordbruk) i december 1998 beslutade om att återkalla godkännandet enligt EG:s direktiv om fodertillsatser av sådana antimikrobiella substanser som även används som läkemedel till djur eller människor. Under år 1999 diskuterades inom ministerrådet ytterligare åtgärder för att motverka utvecklingen av antibiotikaresistens hos sjukdomsframkallande bakterier. Dessa diskussioner utmynnade i att hälsoministrarna i juni 1999 antog en resolution med uppmaningar till medlemsstaterna och kommissionen. I juni 1999 enades vidare jordbruksministrarna om vissa slutsatser angående förebyggande och kontroll av smittsamma djursjukdomar m.m. och användningen av antimikrobiella tillväxtbefrämjande medel. Utskottet utgår från att motionärernas synpunkter beaktas i det fortsatta arbetet och föreslår med det anförda att motionerna 1999/2000:MJ718 (c) yrkande 4, 2000/01:MJ534 (s), 1999/2000:MJ222 (c) yrkande 12, 2000/01:MJ233 (c) yrkande 10 samt 2000/01:MJ257 (fp) yrkande 3 lämnas utan vidare åtgärd.

Export av kalvar m.m.

Utskottet hänvisar i tillämpliga delar till vad som anförts ovan om djurtransporter inom EU. I övrigt bör följande noteras: Enligt Jordbruksverkets föreskrifter om transport av levande djur får kalvar under två veckors ålder inte transporteras. Under år 1999 initierade verket ett landsomfattande projekt rörande tillsynen av djurtransporter för att kartlägga efterlevnaden av gällande regler och höja kompetensen hos tillsynsmyndigheter och polis. Projektet har utvärderats i december 2000. Jordbruksverket har i ett pressmeddelande den 19 december 2000 lämnat information om utvärderingen och om de regler som gäller för transport och uppfödning av kalvar. Där framhålls bl.a. att verket är internationellt och nationellt drivande i fråga om djurskydd under

transport. Verket anser inte att långa transporter av unga djur är etiskt försvarbara.

Syftet med Jordbruksverkets landsomfattande tillsynsprojekt är, förutom att få en bild av läget i landet, att utbilda de lokala tillsynsmyndigheterna i tillsyn av transporter. Djurskyddsinspektörer i berörda kommuner rekommenderas av verket att särskilt inspektera och dokumentera förhållandena bl.a. kring kalvtransporter inom Sverige.

Den verksamhet med export av kalvar från olika uppfödare i Sverige som uppmärksammades i massmedierna under senhösten 2000 har också föranlett vissa åtgärder från Lantbrukarnas Riksförbunds sida. Åtgärderna syftar närmast till att få fram en fungerande marknad inom landet och omfattar bl.a. utfästelser om hämtningstider och vissa prisgarantier i samarbete med Swedish Meats. Utskottet föreslår med det anförda att motionerna 2000/01:MJ209 (mp), 2000/01:MJ213 (m) samt 2000/01:MJ517 (v) yrkandena 6 och 7 lämnas utan vidare åtgärd.

Förbud mot import av hästkött

Utskottet anser, i likhet med vad som anförts i motion 1999/2000:MJ543 (mp), att det finns företeelser i hanteringen av levande djur inom EU som är oacceptabla från djurskyddssynpunkt. Enligt utskottets bedömning är det dock inte meningsfullt att reagera mot dessa missförhållanden genom att besluta om åtgärder som saknar rättslig grund, t.ex. i form av ett nationellt importförbud. Utskottet hänvisar till den grundläggande regeln i artikel 28 i EU-fördraget, som innebär att kvantitativa importrestriktioner och åtgärder med motsvarande verkan är förbjudna mellan medlemsstaterna. De undantag från denna princip som anges i artikel 30 är inte tillämpliga i detta fall. Motionen avstyrks.

Lagen om märkning och registrering av hundar, m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner om upphävande av lagen om märkning och registrering av hundar och om förbud mot innehav av s.k. kamphundar m.m.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har relativt nyligen antagit en lag om märkning och registrering av hundar (1999/2000:MJU16). Lagen har trätt i kraft så sent som den 1 januari 2001. Bestämmelserna om omhändertagande av hund m.m. gäller dock fr.o.m. den 1 april 2001. Två motioner innehåller yrkanden om att lagen skall upphävas, 2000/01:MJ502 (m) och 2000/01:MJ522 (m). Den förstnämnda motionen innehåller ingen annan motivtext än en uppmaning att ”myndigförklara medborgarna”. Utskottet avstyrker motionerna.

Övriga motioner som hänförs till detta avsnitt innehåller bl.a. yrkanden angående lagstiftning om eller förbud mot innehav av s.k. kamphundar. Utskottet hänvisar till sina uttalanden i betänkande 1999/2000:MJU16 s. 4 – 5 och avstyrker motionerna 2000/01:MJ503 (kd), 2000/01:MJ506 (kd), 2000/01:MJ519 (s) och 2000/01:MJ538 (s).

Övriga frågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motioner om bortrensning av gammal taggtråd i naturen. Utskottet hänvisar till att Jordbruksverket fått i uppdrag att se över de bestämmelser som gäller på området samt att föreslå nödvändiga åtgärder.

Utskottets ställningstagande

Enligt motion 2000/01:MJ214 (m) bör förbud införas mot användning av taggtråd, och resurser bör avsättas för att rensa bort gammal taggtråd i naturen. Liknande synpunkter har framförts i motion 1999/2000:MJ530 (s), som går ut på att taggtråd skall rensas bort från naturen.

Utskottet har erfarit att regeringen den 9 november 2000 uppdragit åt Jordbruksverket att göra en översyn av gällande bestämmelser om användning av taggtråd i syfte att undersöka om ytterligare eller ändrade bestämmelser behövs. Jordbruksverket skall efter samråd med Naturvårdsverket och andra berörda myndigheter föreslå nya bestämmelser, om behov föreligger. Uppdraget skall redovisas den 30 november 2001. I avvaktan på resultatet av detta uppdrag bör motionerna inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Krav på utbildning för professionell djurhållning (djurhållningskörkort) (punkt 4)**

av Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

4. Riksdagen bifaller motion 1999/2000:MJ516 yrkande 4.

Ställningstagande

Som framgår av motion 1999/2000:MJ516 (mp) har Statens Veterinärmedicinska anstalt haft allvarliga anmärkningar mot strutshållningen i Sverige. I detta sammanhang har SVA fört fram tanken på ett "körkort" för att få starta strutsförfärd, en utbildning med examination. Miljöpartiet anser att denna idé borde tillämpas på all professionell djurhållning. Rätt utförd skulle principen om "körkort" innebära att varje djurägare får de kunskaper som är nödvändiga på ett tidigt stadium. Jag föreslår att denna modell med utbildning och examination utreds med avsikt att införas för all professionell djurhållning. Riksdagen bör således bifalla motion 1999/2000:MJ516 yrkande 4.

2. **Bättre förhållanden på storskaliga slakterier (punkt 6)**

av Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 6 borde ha följande lydelse:

6. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ544 yrkande 5.

Ställningstagande

I motion 2000/01:MJ544 (mp) redovisas de i många fall oacceptabla förhållandena på våra storskaliga slakterier. Djuren transporteras ofta i upp till 8–10 timmar och slaktas på storskaliga slakterier där grisar drivs framåt med elstötar och kycklingar hängs levande i benen. Dessa förhållanden måste ses över och förbättras. Endast slaktmetoder som är respektfulla mot djuren bör godtas. Ett underlättande av villkoren för små slakterier och hemsakterier skulle

dessutom kunna leda till minskade djurtransporter. Riksdagen bör således bifalla motion 2000/01:MJ544 yrkande 5.

3. Fortsatt djurtillsyn i kommunerna (punkt 8)

av Gudrun Lindvall (mp) och Eskil Erlandsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 8 borde ha följande lydelse:

8. Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:MJ233 yrkande 20 och 2000/01: MJ544 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi anser ej att djurtillsynen skall centraliseras till länsstyrelserna. Det krävs lokal kännedom och kunskaper om enskilda djurhållare och deras situation för att missförhållanden inom djurhållningen skall kunna upptäckas i tid. Samordningen mellan den allmänna miljötillsynen och djurskyddstillsynen i kommunerna måste bibehållas. Vi ansluter oss således till kraven i motionerna 2000/01:MJ233 och 2000/01:MJ544 att djurskyddstillsynen skall ligga kvar på kommunal nivå.

4. Konkurrensneutralitet mellan privatpraktiserande och statligt anställda veterinärer (punkt 9)

av Ulf Björklund (kd), Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Caroline Hagström (kd), Catharina Elmsäter-Svärd (m) och Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 9 borde ha följande lydelse:

9. Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:MJ220 och 2000/01:MJ505.

Ställningstagande

I motionerna 2000/01:MJ220 (m) och 2000/01:MJ505 (kd) redovisas utförligt vissa uppgifter rörande Jordbruksverket och distriktsveterinärorganisationen. Distriktsveterinärorganisationen finansieras till största delen av uppdragsgivarna, i första hand djurägarna, och i övrigt genom anslag över statsbudgeten. De privatpraktiserande veterinärerna är ofta småföretagare som med egna medel bekostat stora investeringar i utrustningar och kliniker. Dessa är utsatta för illojal konkurrens från Jordbruksverkets sida. Det är extra anmärkningsvärt att detta sker med hjälp av skattemedel. Dessutom fungerar Jordbruksverket som tillsynsmyndighet för all veterinär verksamhet, alltså även över de privata veterinärerna med vilka man konkurrerar. Distriktsveterinärorganisationen har på senare tid starkt ökat antalet debiterade förrättningar, samtidigt som antalet djur inom jordbruket minskar. Förklaringen härtill är att de statliga distriktsveterinärerna i allt större utsträckning åtar sig uppdrag inom den

konkurrensutsatta sektorn vård av sällskapsdjur och hästar. Skattesubventioneringen innebär att de privatpraktiserande veterinärerna inte kan konkurrera på lika villkor som de statliga och därför tappar marknadsandelar. Konkurrensrådet har i februari 2000 riktat kritik mot dessa förhållanden och uttalat att konkurrens på lika villkor mellan statliga och privata veterinärer inte föreligger. Rådet kritiserar också sammanblandningen av myndighetsutövning och affärsverksamhet, liksom utformningen av bidraget till avlägset boende djurägare. Vi anser att det är olämpligt att Jordbruksverket i egenskap av kontrollmyndighet bedriver affärsverksamhet som innebär att man med statliga medel konkurrerar med de privata veterinärer man är satt att övervaka. Jordbruksverkets myndighetsutövning bör skiljas från affärsverksamheten på ett tydligare sätt. Vi ansluter oss till motionärernas krav på översyn och förslag som syftar till konkurrensneutralitet mellan privatpraktiserande och statligt anställda veterinärer och till att skilja myndighetsutövning från affärsverksamhet.

5. Förordnande av veterinär vid tävling med djur (punkt 10)

av Ulf Björklund (kd), Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Caroline Hagström (kd), Catharina Elmsäter-Svärd (m), Gudrun Lindvall (mp) och Eskil Erlandsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 10 borde ha följande lydelse:

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 5. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 1999/2000: MJ529 och 2000/01: MJ508.

Ställningstagande

I 33 § djurskyddsförordningen finns en bestämmelse som innebär att det vid offentlig tävling med djur skall finnas en veterinär som förordnats av Jordbruksverket. Bestämmelsen tillämpas av Jordbruksverket på ett sätt som vållar stora problem för vissa arrangörer av hästtävlingar. Systemet, som gäller från år 1995, innebär att veterinären anställs för viss tid av Jordbruksverket, och därmed blir veterinären automatiskt bunden av de veterinärtaxor som verket har beslutat om. Konsekvenserna av detta blir dels att det blir svårt att anlita veterinärer med kompetens inom hästområdet, dels att klubbar och föreningar drabbas av stora kostnader som arrangörer av hästtävlingar m.m. Vi ansluter oss till synpunkterna i motionerna 1999/2000: MJ529 (kd) och 2000/01: MJ508 (mp). Regeringen bör se över 33 § djurskyddsförordningen och tillämpningen av denna paragraf med syfte att förenkla systemet med förordnande av tävlingsveterinärer vid hästtävlingar och minska de kostnader för arrangörerna som är förknippade med dagens system.

6. Avveckling av strutshållningen m.m. (punkt 11)

av Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 11 borde ha följande lydelse:

11. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ211 samt avslår motion 1999/2000: MJ516 yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Som framgår av motion 2000/01:MJ211 (mp) är strutsfarmingen en relativt ny företeelse i Sverige. Det finns många olika problem med att hålla vilda djur i hägn när uppfödningen sker i ett klimat och under förhållanden i övrigt som avviker från förhållandena i djurens naturliga hemvist. Strutsarna far illa både i hägnen och under transporter till slakterier. I Jordbruksverkets föreskrifter om strutshållningen har verket uppenbarligen lagt sig platt för näringsens krav. Det finns också anledning att ifrågasätta om det behövs ännu ett kött djur i Sverige. Enligt min mening vore det enda rätta att stoppa importen av strutsar och avveckla strutsfarmingen i Sverige. Jag föreslår således att riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ211. Därmed behöver yrkandena i motion 1999/2000: MJ516 om översyn av strutsfarmingen m.m. inte föranleda någon vidare åtgärd från riksdagens sida.

7. Omprövning av dispenser för fortsatt burhållning av höns (punkt 13)

av Kjell-Erik Karlsson (v), Gudrun Lindvall (mp) och Karin Svensson Smith (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 13 borde ha följande lydelse:

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförts i reservation 7. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 1999/2000: MJ518.

Ställningstagande

Enligt riksdagens beslut blev det från och med den 1 januari 1999 tillåtet att hålla höns i traditionella burar om de uppfyller krav på sittpinne, rede och sandbad samt att dödlighet och beteendestörningar hålls på en låg nivå. Men dispenser från burförbudet utfärdas av Jordbruksverket och har utfärdats till nästan alla som sökt. Enligt riksdagsbeslutet skall tidsbegränsad och individuellt prövad dispens kunna medges för traditionella burar som uppfyller högt ställda djurskyddskrav. Jordbruksverket har fastställt ett dispensprogram som inte alls uppfyller sådana krav. I själva verket innebär programmet att inga av en hönas basbehov kan tillgodoses, eftersom varken sittpinne, rede eller sand-

bad är nödvändigt för att dispens skall ges. Vi föreslår en koppling mellan den givna dispensen och de lagar och regler som gäller för hönshållningen, slakten, transporter m.m. Det vill säga det som handlar om högt ställda djurskyddskrav. Regeringen bör vidta åtgärder så att dispenser för fortsatt burproduktion ej beviljas om produktionen ej tillgodoser de krav som här redovisats.

8. Bättre förhållanden för cirkusdjur m.m. (punkt 20)

av Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 20 borde ha följande lydelse:

20. Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:MJ521 yrkandena 1 och 2, 2000/01:MJ530 yrkande 1 och 2000/01:MJ544 yrkande 10 samt avslår motion 2000/01:MJ521 yrkande 3.

Ställningstagande

Bestämmelsen i djurskyddslagen om att djur skall ha rätt att bete sig naturligt tycks inte gälla för cirkusdjur, eftersom det då inte skulle vara lagligt att låta cirkusdjuren leva ett kringflackande liv, instängda i trånga burar. Jag instämmer i kraven i motion 2000/01:MJ544 (mp) att djurskyddslagen skall utvidgas så att även cirkusdjur får rätt att bete sig naturligt och att förbud införs mot användning av djur på cirkus som inte finns i tamt tillstånd i Sverige. Detta överensstämmer med yrkandena 1 och 2 i motion 2000/01:MJ521 (v) och yrkande 1 i motion 2000/01:MJ530 (s).

9. Ersättningsreglerna i epizootilagen (punkt 24)

av Eskil Erlandsson (c).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 24 borde ha följande lydelse:

24. Riksdagen bifaller motion 1999/2000:MJ222 yrkande 13.

Ställningstagande

Våren 1999 beslutade riksdagen om en ny epizootilag och en särskild lag om zoonoser. I detta sammanhang motsatte sig Centerpartiet förslaget att minska ersättningen för produktionsbortfall vid epizootiutbrott till 50 %. Det finns i dag anledning att återuppta debatten kring dessa frågor, särskilt mot bakgrund av den senaste tidens utveckling i fråga om BSE och dess utbredning inom EU. Den sänkta ersättningsnivån innebär enligt min mening en ökad risk för att icke seriösa djurhållare försöker dölja sjukligheten hos djur. Centerpartiet anser att det är mer korrekt att utforma ersättningsreglerna så att förebyggande arbete stimuleras. Ersättningsnivåerna bör kopplas till om djurägaren

har anslutit sig till ett kontrollprogram eller inte. Ersättning bör utgå till 100 % för besättningar som är anslutna till sådana program, och i övrigt med 70 %. Regeringen bör återkomma med förslag om lagändring i enlighet med motion 1999/2000: MJ222 (c) yrkande 13.

10. Undantag för djur från principen om varors fria rörlighet inom EU (punkt 30)

av Kjell-Erik Karlsson (v), Gudrun Lindvall (mp) och Karin Svensson Smith (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 30 borde ha följande lydelse:

30. Riksdagen bifaller motion 2000/01: MJ517 yrkande 1.

Ställningstagande

Vi instämmer i vad som anförs i motion 2000/01: MJ517 (v) om att en av de absolut viktigaste åtgärderna för att åstadkomma ett bättre djurskydd inom EU är att minimera djurtransporterna och undanröja de allvarliga missförhållanden för djurskyddet som råder i denna verksamhet. En orsak till att vi inte kan förhindra djurtransporterna är att levande djur i EG-fördraget betraktas som varor, på samma sätt som muttrar, datorer och andra varor. Detta är oacceptabelt. Djur är levande varelser vars rättigheter skall respekteras. De kan, lika lite som människor, behandlas som materiella ting som köps, säljs och transporteras som andra varor. Det är därför nödvändigt att EU:s frihandelsregler ses över för att djur skall kunna behandlas på ett rimligare sätt. Vi anser att regeringen med all kraft skall verka för att levande djur undantas från EU:s regler om fri rörlighet för varor.

11. Avveckling av EU:s subventioner till transporter av levande djur (punkt 31)

av Kjell-Erik Karlsson (v), Gudrun Lindvall (mp), Eskil Erlandsson (c), Harald Nordlund (fp) och Karin Svensson Smith (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 31 borde ha följande lydelse:

31. Riksdagen bifaller motionerna 2000/01: MJ257 yrkande 6, 2000/01: MJ233 yrkande 18, 2000/01: MJ507, 2000/01: MJ517 yrkande 4, 2000/01: MJ542 yrkande 8 och 2000/01: MJ544 yrkande 4.

Ställningstagande

I motioner från fyra partier (v, c, fp, mp) riktas kritik mot det rådande systemet inom EU som innebär att transport och export av slaktdjur subventioneras med statliga medel. Vi instämmer till alla delar i denna kritik. De långa trans-

porterna av slaktdjur innebär ofta att djuren utsätts för en behandling som är helt oacceptabel från djurskyddssynpunkt. Regeringen bör med all kraft verka för att EU:s subventioner och stöd till transporter av levande djur både inom och utanför unionen avskaffas. Därmed ansluter vi oss till synpunkterna och förslagen i motionerna 2000/01:MJ257 (fp) yrkande 6, 2000/01:MJ233 (c) yrkande 18, 2000/01:MJ507 (c), 2000/01:MJ517 (v) yrkande 4, 2000/01: MJ542 (mp) yrkande 8 och 2000/01:MJ544 (mp) yrkande 4.

12. Åtgärder inom EU för att slakt skall ske nära djurens uppväxtplatser (punkt 32)

av Kjell-Erik Karlsson (v), Gudrun Lindvall (mp), Harald Nordlund (fp) och Karin Svensson Smith (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 32 borde ha följande lydelse:

32. Riksdagen bifaller motionerna 2000/01:MJ257 yrkande 7 i motsvarande del och 2000/01:MJ542 yrkande 1.

Ställningstagande

En av orsakerna till de långa djurtransporterna inom EU är att slakten sker långt borta från djurens uppväxtplatser. Vi instämmer i kraven i motionerna 2000/01:MJ257 (fp) och 2000/01:MJ542 (mp) att regeringen i EU bör driva kravet att slakten sker nära djurens uppväxtplatser.

13. Förbud mot export av levande djur (punkt 44)

av Gudrun Lindvall (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 44 borde ha följande lydelse:

44. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ209 och avslår motion 2000/01: MJ213.

Ställningstagande

Som framgår av motion 2000/01:MJ209 (mp) rimmar det illa med djurskyddslagen att kalvarna i ett tidigt skede skiljs från modern och transporteras bort. År 1999 skickades ca 11 000 kalvar från Sverige för att födas upp i trånga bås på en järnfattig föda för att bli vitt kalvkött. LRF har uppenbarligen misslyckats med att få sina medlemmar att avstå från att exportera kalvar till länder med en uppfödning som är förbjuden i Sverige. Det är dags för Sveriges regering att sätta stopp för hanteringen. Riksdagen bör således bifalla motion 2000/01:MJ209 (mp). Även motion 2000/01:MJ213 (m) tar i första hand upp kalvexporten, men syftar enligt ordalydelsen till ett förbud mot all

export av levande djur. Motionen bör därför avslås, i den mån den ej tillgodoses med det anförda.

14. Översyn av tillståndsgivningen för export av djur och sanktionsmöjligheterna (punkt 45)

av Kjell-Erik Karlsson (v), Gudrun Lindvall (mp) och Karin Svensson Smith (v).

(vid bifall till utskottets hemställan i punkt 44)

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 45 borde ha följande lydelse:

45. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ517 yrkande 6.

Ställningstagande

Som anføres i motion 2000/01:MJ517 (v) är det angeläget att tillståndsgivningen för export ses över för att förhindra möjligheten att exportera alltför unga kalvar. Även möjligheten till sanktioner mot dem som säljer och transporterar kalvar bör ses över.

15. Höjd åldersgräns för kalvar som exporteras (punkt 46)

av Kjell-Erik Karlsson (v), Gudrun Lindvall (mp) och Karin Svensson Smith (v).

(vid bifall till utskottets hemställan i punkt 44)

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 46 borde ha följande lydelse:

46. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ517 yrkande 7.

Ställningstagande

Som anføres i motion 2000/01:MJ517 (v) är unga djur betydligt mer sårbara än vuxna djur, t.ex. genom att deras immunförsvar är sämre. Därför bör åldersgränsen för transport av kalvar höjas. Regeringen bör se till att Jordbruksverket ändrar gällande bestämmelser i enlighet med det anförda.

16. Lagstiftning om kamphundar m.m. (punkt 54)

av Ulf Björklund (kd) och Caroline Hagström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 54 borde ha följande lydelse:

54. Riksdagen bifaller motion 2000/01:MJ506 samt avslår motionerna 2000/01:MJ503, 2000/01:MJ519 och 2000/01:MJ538 yrkande 2.

Ställningstagande

Som anförs i motion 2000/01:MJ506 (kd) är det en oroande utveckling att allt fler aggressiva hundar finns i samhället. Antalet hundar som räknas till gruppen kamphundar uppskattas i dag i Sverige till ungefär 2000, men man vet också att det finns ett visst mörkertal. Den nya lagen om märkning och registrering av hundar innebär givetvis ingen lösning på problemen. En hund blir inte mindre aggressiv för att den blir märkt och registrerad. Och de personer som har hunden som ett vapen eller använder den i någon annan form av kriminell verksamhet lär inte vara intresserade av att registrera sin hund. Alla hundar kan, med ”fel” ägare eller felaktigt handhavande utveckla ett mer eller mindre aggressivt beteende. Man kan dock inte bortse från att det ökande problemet med aggressiva hundar i Sverige kan härledas till att vi fick ett ökat antal hundar av rasen pitbullterrier. Därför finns det starka skäl att pröva en modell som man valt att tillämpa i England, nämligen Dangerous Dogs Act. Enligt denna lag är det förbjudet att äga vissa utpekade hundraser utan särskilt tillstånd. Vidare finns vissa ytterligare restriktioner och krav beträffande berörda hundraser. I en utvärdering år 1997 konstaterades att lagen hade uppnått sina syften. Regeringen bör för riksdagen lägga fram förslag till lagstiftning mot aggressiva hundar enligt de synpunkter som framförs i första hand i motion 2000/01:MJ506 (kd). Riksdagen bör avstyrka motionerna 2000/01:MJ503 (kd), 2000/01:MJ519 (s) och 2000/01:MJ538 (s) yrkande 2 i den mån dessa motioner ej tillgodoses med det anförda.

Särskilda yttranden

1. Fortsatt djurtillsyn i kommunerna

Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m) och Catharina Elmsäter-Svärd (m) anför:

Då det gäller hur djurtillsynen framöver skall organiseras avser vi invänta resultatet av den remissomgång som skall ske de närmaste månaderna av nyligen framlagd utredning i ärendet och kommande proposition, innan vi tar definitiv ställning.

2. Ersättningsreglerna i epizootilagen

Ulf Björklund (kd), Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m), Caroline Hagström (kd) och Catharina Elmsäter-Svärd (m) anför:

Då riksdagen våren 1999 tog beslutet om en ny epizootilag och en särskild lag om zoonoser motsatte vi oss förslaget om försämrade ersättningar vid produktionsbortfall vid epizootiutbrott. Vi har samma uppfattning i dag och anser att regeringen borde ha lagt fram förslag om lagändring i denna fråga. Nivåerna för ersättningar bör kopplas till om djurägarna anslutit sig till kontrollprogram eller inte.

3. Avveckling av EU:s subventioner till transporter av levande djur

Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m) och Catharina Elmsäter-Svärd (m) anför:

Vi instämmer helt i betänkandets skrivning vad gäller missförhållandena i vissa EU-länders djurhantering, inte minst transporter av levande djur. Då regeringen och Jordbruksverket i dag aktivt – i olika sammanhang – driver frågorna finner vi inte anledning att för närvarande reservera oss i utskottet.

4. Upphävande av lagen om märkning och registrering av hundar

Göte Jonsson (m), Ingvar Eriksson (m), Carl G Nilsson (m) och Catharina Elmsäter-Svärd (m) anför:

Riksdagen har nyligen antagit en lag om märkning och registrering av hundar. Lagen tillkom trots vårt motstånd och gäller från den 1 januari 2001. Mot bakgrund av att lagen antagits och att vi i nuläget inte kan få stöd för en förändring har vi inte reserverat oss.

Vi avser emellertid att noga följa utvecklingen och hur lagen i praktiken kommer att tillämpas.

5. Bättre förhållanden för cirkusdjur m.m.

Kjell-Erik Karlsson (v) och Karin Svensson Smith (v) anför:

Då det enligt uppgift finns ett remissbehandlat förslag till föreskrifter om djurhållning vid cirkusar som beräknas träda i kraft under detta år, har vi avstått från att reservera oss till förmån för våra motionsyrkanden rörande djur på cirkus. Vi vill ändock redovisa vår inställning till djurhållning på cirkus.

Det är inte rimligt att icke-domesticerade djur skall hållas i den fångenskap som en cirkus innebär. Även förhållandena för övriga djur som deltar i cirkusar bör förbättras. Sådana förbättringar bör omfatta begränsningar av transporterna av cirkusdjuren, begränsa tiden då djuren är instängda och garantera att djuren får vistas ute och röra sig fritt en väsentlig del av dagen samt garantera att de djur som naturligt lever i flock ges möjlighet att vistas i grupp med andra djur av samma art. Tillsynen av cirkusar bör förbättras. I dag har Jordbruksverket tillsynsansvaret vid en första inspektion men sedan, då cirkusen förflyttas runt i landet, har kommunerna tillsynsansvaret. Kommunernas tillsyn har i dag stora brister. Det beror dels på att enskilda kommuner inte har den särskilda kompetens som krävs för att göra en bra tillsyn av cirkusar, men det beror också på att tillsynsansvaret läggs på ett flertal olika inspektörer runt om i landet som inte kan få en samlad bild av situationen på cirkusen. Ett sätt att få en förbättrad djurskyddstillsyn av cirkusar är att huvudansvaret för tillsynen av cirkusar läggs på en central tillsynsenhet som skall kunna ta hjälp av lokala eller regionala myndigheter vid inspektioner. Mot bakgrund av detta borde regeringen, i samband med översynen av den nationella organiseringen av djurskyddet, föreslå förbättringar av djurskyddstillsynen av cirkusar.

6. Översyn och skärpning samt förbättrad efterlevnad av djurtransportdirektivet

Kjell-Erik Karlsson (v) och Karin Svensson Smith (v) anför:

Vi har avstått från att reservera oss på punkt 33 och 34 då Jordbruksverket framlagt en rapport om frågorna till regeringen i december 2000. Men vi vill framhålla följande: Trots att det i dag finns regelverk inom EU vad gäller djurtransporter blir vi ofta påmind om att regelverken varken efterlevs, är fungerande eller tillräckliga. Vi ser ständiga exempel på att de nationella kontrollerna av djurtransporterna och EG-kommissionens försök att kontrollera och övervaka medlemsstaternas efterlevnad av direktivet om djurtransporter misslyckas; det fungerar inte tillfredsställande. Inte heller här i Sverige gör vi tillräckligt för att minimera transporter av djur.

EU:s direktiv om djurtransporter är långt ifrån att leva upp till vad vi med svenska mått anser är ett acceptabelt djurskydd. Sverige måste i EU verka för att de enskilda medlemsländerna uppfyller de minimikrav som direktivet ställer och att direktivet stärks med sanktionsmöjligheter för kommissionen då nuvarande regelverk inte garanterar efterlevnaden av direktivet. Vi hoppas att Sveriges agerande i EU skall leda till en översyn, skärpning samt bättre efterlevnad av djurtransportdirektivet.

7. Dispenser för båspallar

Ulf Björklund (kd) och Caroline Hagström (kd) anför:

Den lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 1999 och som innebär krav på vissa bestämda båspallsmått för kor har redan lett till att många lantbrukare med god djuromsorg har lämnat näringen, eftersom reglerna förutsätter stora och dyrbara ombyggnader. Det finns ingen anledning att slå ut arbetstillfällen på detta sätt. Det som utskottet anför om att det i dag finns möjlighet att godta mindre avvikelser från måttbestämmelserna i enskilda fall har visat sig i praktiken inte alltid fungera. Det ges i dag ett mycket litet utrymme i lagen för inspektörerna att ge dispensmöjligheter. Vi anser att det hade varit bättre med en lagstiftning som slog fast att lantbrukare med dokumenterat god djuromsorg får fortsätta sin verksamhet även om det fattas någon eller några centimeter för att uppnå föreskrivna båspallsmått.

8. Redovisning i en skrivelse från regeringen av djurskyddsfrämjande åtgärder inom EU och andra internationella organ

Ulf Björklund (kd) och Caroline Hagström (kd) anför:

Icke acceptabla transporter av levande djur, inte minst mellan EU-länder men även till och från tredje land är den djurskyddsfråga som rönt störst uppmärksamhet under senare år. Sverige har som medlem i EU aktivt drivit kravet på förbättrade djurtransporter, av etiska skäl. Det finns också rent ekonomiska motiv att ställa lika höga krav på övriga medlemsländer inom EU som vi gör på Sverige. Man skall inte kunna konkurrera med djurmisshandel som ekonomisk fördel. För att Sverige skall upprätthålla en trovärdighet i fråga om högt ställda krav på djurskydd i dessa sammanhang, anser vi att åtgärder bör

vidtagas för att bättre kunna kontrollera transporterna av levande djur. Ett samarbetsprojekt med andra EU-länder bör inledas för att följa transporter som går mellan olika EU-länder, för att dokumentera att hanteringen av djuren sker på ett etiskt tillfredsställande sätt. Det vore också önskvärt att regeringen för riksdagen i en skrivelse redogör för vilka åtgärder den vidtagit inom EU och andra internationella forum för att främja bättre djurhållning och djurskydd.

9. Bättre efterlevnad av djurskyddslagen m.m.

Gudrun Lindvall (mp) anför:

Djurskyddslagen måste stärkas, utvärderas och efterlevas

Vi människor skiljer oss från de andra djuren genom att vi kan uppfatta andra varelsers behov och agera för att tillfredsställa dem eller inte. Därmed har vi ett ansvar för vårt beteende mot andra levande varelser som de omöjligt kan ha gentemot oss eller varandra. Vi påverkar också djurens liv på ett helt annat sätt än de har möjlighet att påverka vårt. Det är hög tid att vi börjar ta detta ansvar i verkligheten och inte bara på papperet. Den svenska djurskyddslagens innehåll skulle – om den verkligen tillämpades – radikalt förändra den djurhållning vi har i landet i dag. Som exempel kan nämnas 4 §:

4 § Djur som föds upp eller hålls för produktion av livsmedel, ull, skinn eller pälsar skall hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt.

För många djur i lantbruket tycks denna regel inte gälla. Det gäller kyckling (se separat motion), kor och kalvar (se separat motion), grisar m.m. Inte heller tycks den gälla för djur som föds upp för päls som mink. Att den per definition inte gäller försöksdjur gör att man kan undra vilka den egentligen gäller för, uppenbarligen ett fåtal av djuren i landet. Efterlevnaden av djurskyddslagen måste stärkas. Detta och förslag på djurskyddsmyndighet m.m. framförs i motion 2000/01:MJ544(mp).

Angående djurskyddsmyndighet

Det saknas i dag en samlad kraft när det gäller skyddet av djuren i stort, en myndighet som ser till att djurskyddslagen följs och som fungerar som en spjutspets i arbetet med utredningar, utvärderingar, forskning och kunskapsinhämtning. En sådan myndighet kan också samordna och ge råd till de lokala tillsynsmyndigheterna.

Den utredning som presenterats i december 2000 visar på behovet av en sådan myndighet. Vi förutsätter att regeringen skyndsamt hanterar frågan så att den nya djurskyddsmyndigheten kan se dagens ljus den 1 januari 2002, som föreslås.

Förbud pälsfarmer

Varje år dödas ungefär 1,2 miljon minkar, 15 000 rävar och ett okänt antal chinchillor i svenska pälsfarmer för sina pälsars skull. På grund av de trånga burarna får dessa djur inte utlopp för sina naturliga beteenden, utan får i stället beteendestörningar. Päls är en vara som människan inte behöver, det är endast ett lyxplagg som orsakar onödigt lidande. För rävarna har förhållandena förbättrats, men för mink och chinchilla är det fortfarande trånga burar som gäller. Miljöpartiet anser att detta förhållande måste ändras under denna mandatperiod.

Slaktkycklingsuppfödningen

I Sverige föds 65 miljoner kycklingar upp för slakt varje år. De får leva i 35 dagar, ser under den tiden inte dagens ljus, sväller onaturligt som vetebullar och väljer – om de får chansen – foder med smärtstillande preparat. De har ont i kropp och skelett, många kan inte röra sig, andra har frätskador på fötterna, åter andra hjärt- och leverskador. Kort sagt: de ges inte ett värdigt liv i överensstämmelse med djurskyddslagen.

Livet för en kyckling varar en dryg månad. På den tiden växer den från en liten nykläckt individ på ca 100 gram till en slaktkyckling på 1,5 kg. På 20-talet tog detta 120 dagar. Eftersom aveln inriktats på att få fram djur som utnyttjar maten så effektivt som möjligt – allt ska bli muskler – tar det 35 dagar i dag. För att ytterligare maximera processen hålls temperaturen hög och ljuset är på nästan hela dygnet. Tillväxthastigheten är enorm. Kycklingarna får dessutom coccidostatika, ett sorts antibiotikum, för att inte få tarmsjukdomen coccidios. Om det påverkar tillväxthastigheten eller inte skall vara osagt.

Med 65 miljoner andra kycklingar i Sverige per år har den bara en uppgift i livet – att äta för att växa. I takt med att kycklingarna växer krymper också varje kycklings utrymme. I Sverige får det finnas 35 kg kyckling/m². Det betyder ca 23 kycklingar per m² mot slutet av kycklingens liv. Varje kyckling har alltså en fyrkant med en sida på 20 cm var. Inte mycket och knappast något som djurskyddsförordningen föreskriver: *1 § Stall och andra förvaringsutrymmen för djur skall vara så rymliga att samtliga djur i utrymmet kan ligga samtidigt och röra sig obehindrat. Utrymmena skall utformas så, att djuren kan bete sig naturligt.*

Som visas i motion 2000/01:MJ515 (mp) finns det mycket att fundera över och förändra vad gäller hanteringen av kyckling till slakt i Sverige. Man kan undra om djurskyddslagen och djurskyddsförordningen inte gäller kycklingar.

Det är dags att se till att avel och uppfödning av slaktkyckling i alla fall blir så bra som djurskyddslagen och djurskyddsförordningen anger, vilket framförs i motion 2000/01:MJ515 (mp). Eftersom det pågår en översyn reserverar jag mig inte på denna punkt, men kommer naturligtvis att följa upp frågan på annat sätt.

Hästmarknader och hästslakt

Flera gånger har vi sett fruktansvärda bilder från hästmarknaden i Anderlecht i Belgien på TV. Utmärklade hästar piskades, föll och ”slängdes” på transporter. Vi såg skador och sår, illa skötta och inflammerade. Resignerade och lidande hästar. Det var bilder som visade en verklighet vi inte trodde fanns längre i vad vi vill kalla det civiliserade Europa. Men barbariet tycks bestå. I motion 1999/2000:MJ543 (mp) tas detta upp.

Hästmarknader finns inte bara i Belgien, de finns i alla länder. I Danmark hålls varje år en jättestor hästmarknad med anor från 1744 i Hjallerup på norra Jylland. Där samlas hästhandlare och 3 000 hästar från Sverige, Danmark och länderna söder därom. Det här är norra Europas största hästmarknad. Efter EU-medlemskapet är ju den fria rörligheten helig. Det gäller även de levande djuren.

Många av hästarna är i ett bedrövligt skick. De blev liksom över, ingen ville ha dem. Många kommer att köpas till slakt och i bästa fall slipper de en lång transport, men för många väntar nya hästmarknader före den sista resan. Hästmarknader som Anderlecht. Det är fullt möjligt att den utmärklade och plågade hästen vi såg på TV kom från Sverige via Danmark. Slaktpriset var kanske just då högst i Belgien och gjorde inköp lönsamma för den belgiske hästhandlaren.

Det här är förfärligt. En skandal för Sverige. Ett hån mot det svenska djurskyddet. I den hästutredning, som presenterats i december 2000 togs problemet upp, men ingen lösning föreslogs. Eftersom tanken är att Sverige skall presentera en sammanhållen hästpolitik borde ett förslag som gör det olönsamt att köpa upp hästar som i dag och skicka dem till ett lidande som ovan beskrivs, då presenteras.

Miljöpartiet kommer att verka för detta i den process som skall leda till en sammanhållen hästpolitik.

Djurtransporter i EU

Bilder på transporter av djur upprör i Sverige. Det som är vardag där trodde vi inte kunde ske längre. I filmen ”Some lie dying”, som visades i TV och också i riksdagen, ses bilder av sådan grymhet att det är ohyggligt att se dem. En förändring måste komma till stånd! I motion 2000/01:MJ542 (mp) återfinns Miljöpartiets förslag. Vi anser att kontrollanter med stora befogenheter måste finnas i betydligt större omfattning än i dag, att ett transportföretag, som bryter mot bestämmelserna skall kunna fråntas tillstånd, att medlemsstater som inte följer direktiven skall ställas inför rätta och att situationen för de djur som trots detta transporteras måste förbättras radikalt. Hela denna djurhantering är en skam för EU och måste rättas till. Djur kan inte transporteras som varor, utan måste slaktas lokalt.

Detta är en fråga som engagerar och vi förutsätter att Sveriges regering agerar kraftfullt under ordförandeskapet denna vår för att lösa problemen, även med de transporter som kommer ifrån och går till länder utanför EU.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 1999

1999/2000:MJ222 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

12. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att prioritera det svenska arbetet inom EU för att minska förekomsten av salmonella inom gemenskapen,

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bekämpande av smittsamma djursjukdomar,

1999/2000:MJ515 av Carl G Nilsson (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om slöseri med statens pengar och personalresurser,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av översyn av regelverk.

1999/2000:MJ516 av Gudrun Lindvall m.fl. (mp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av översyn av strutsfarmningen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning och examination (strutskörkort) för att få hålla struts,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av bättre regler för strutsfarmning,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning om utbildning och examination även för hållande av andra djurslag (djurhållningskörkort).

1999/2000:MJ518 av Gudrun Lindvall (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om dispenser för burhållning av höns.

1999/2000:MJ523 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att utarbeta ett hönsomställningsprogram för ekologisk och småskalig hönsållning.

1999/2000:MJ529 av Caroline Hagström (kd) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag till sådan ändring i djurskyddslagen att Statens jordbruksverk får rätt att låta även veterinärer som inte är anställda vid SJV vara tävlingsveterinär vid hästtävlingar.

1999/2000:MJ530 av Lisbet Calner och Lennart Nilsson (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att taggtråd skall rensas bort från naturen.

1999/2000:MJ539 av Ester Lindstedt-Staaf (kd) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förstärkt kontroll av koccidiostatikaanvändning.

1999/2000:MJ542 av Ulla Wester och Agneta Brendt (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förändringar i djurskyddslagen.

1999/2000:MJ543 av Gudrun Lindvall (mp) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om import av hästkött.

1999/2000:MJ718 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari yrkas

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att inom EU förbjuda regelmässig användning av antibiotika och andra medicinska preparat i foder i tillväxtsyfte.

Motioner från allmänna motionstiden 2000

2000/01:MJ209 av Gudrun Lindvall (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om export av kalvar.

2000/01:MJ211 av Gudrun Lindvall (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att strutsfarming i landet bör avvecklas.

2000/01:MJ213 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att avskaffa exporten av levande djur.

2000/01:MJ214 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om restriktioner mot användning av taggtråd samt rensning av gammal taggtråd.

2000/01:MJ217 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om djurtransporter inom EU.

2000/01:MJ220 av Christel Anderberg och Patrik Norinder (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag som syftar till konkurrensneutralitet mellan privatpraktiserande veterinärer och statligt anställda distriktsveterinärer i enlighet med vad som anförts i motionen.

2. Riksdagen begär att regeringen genomför en översyn av Jordbruksverkets organisation för att skilja myndighetsutövning från affärsverksamhet i enlighet med vad som anförts i motionen.

2000/01:MJ233 av Lennart Daléus m.fl. (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att prioritera det svenska arbetet inom EU för att minska förekomsten av salmonella inom gemenskapen.

18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att avskaffa EU:s subventioner och stöd till transporter av slaktdjur.

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att skärpa EU:s djurskyddslagar efter svensk förebild.

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att bibehålla djurskyddstillsynen på kommunal nivå.

2000/01:MJ243 av Alf Svensson m.fl. (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om dispenser för båspallmått.

2000/01:MJ256 av Ingvar Eriksson m.fl. (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om djurskyddet.

2000/01:MJ257 av Harald Nordlund och Lennart Kollmats (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

3. Riksdagen begär att regeringen inom EU verkar för att kommissionen tar fram program för bekämpning av salmonella.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att Sverige i EU skall verka för att subventioner vid transport och försäljning av djur till länder både utanför och inom EU tas bort.

7. Riksdagen begär att regeringen i EU bör driva frågan att minimera tiden för slakttransporter och att all slakt skall ske nära djurens uppväxtplatser.

2000/01:MJ501 av Siw Persson (fp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att kvicksilver i vaccin till sällskapsdjur skall förbjudas.

2000/01:MJ502 av Gunnar Axén (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen beslutar att avskaffa lagen (2000:537) om märkning och registrering av hundar och förordningen (2000:538) om märkning och registrering av hundar.

2000/01:MJ503 av Mikael Oscarsson (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om lagstiftning mot kamphundar.

2000/01:MJ505 av Caroline Hagström (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om en översyn av konkurrensförhållandena i veterinärväsendet.

2000/01:MJ506 av Caroline Hagström (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning i enlighet med vad som anförts i motionen.

2000/01:MJ507 av Åsa Torstensson och Eskil Erlandsson (c) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen vad i

motionen anförs om avskaffandet av EU:s stöd och subventioner av transport av slaktdjur.

2000/01:MJ508 av Gudrun Lindvall (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen begär att regeringen ändrar 33 § djurskyddsförordningen i motionens anda.

2000/01:MJ510 av Holger Gustafsson och Tuve Skånberg (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att den svenska regeringen arbetar för att EU skall kartlägga och dokumentera huruvida djurskyddet åsidosätts vid transporter av levande djur mellan EU:s olika medlemsländer.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen att den i en skrivelse bör redogöra för vilka åtgärder den har vidtagit inom EU och i andra internationella forum för att främja bättre djurhållning och djurskydd.

2000/01:MJ511 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stärkt skydd för djur inom nöjesbranschen.

2000/01:MJ513 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbud mot burhållning av minkar.

2000/01:MJ514 av Gudrun Lindvall (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om greyhound racing.

2000/01:MJ515 av Gudrun Lindvall m.fl. (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om dagens ”industriella” kycklinguppfödning.

2000/01:MJ517 av Jonas Ringqvist m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att levande djur bör undantas från principen om varors fria rörlighet i EU:s lagstiftning.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att EU:s direktiv om djurtransporter måste förbättras i enlighet med vad som anförs i motionen.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att efterlevnaden av EU:s direktiv om djurtransporter måste förbättras i enlighet med vad som anförs i motionen.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att EU:s exportbidrag för levande djur måste avvecklas.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att Europarådets konvention om djurskydd även bör behandla frågor som rör djurtransporter.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att tillståndsgivningen för exporten av djur och sanktionsmöjligheterna mot dem som transporterar unga djur måste ses över för att förhindra att djur exporteras innan de är tillräckligt gamla att lämna födelsebesättningen.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att åldersgränsen för när kalvar tillåts transporteras från födelsebesättningen bör höjas.

2000/01:MJ518 av Ester Lindstedt-Staaf (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om omhändertagande av djur enligt djurskyddslagen.

2000/01:MJ519 av Lars Wegendal m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbud att inneha s.k. kamphundar i Sverige.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inom ramen för EU-samarbetet verka för att samtliga länder inför förbud att inneha s.k. kamphundar.

2000/01:MJ520 av Anne Ludvigsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör införa förbud mot att fixera, kastrera och tandslipa grisar.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige i EU bör verka för förbud mot att fixera, kastrera, svans- och tandklippa och tandslipa grisar.

2000/01:MJ521 av Jonas Ringqvist (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att icke-domesticerade djur inte skall få förevisas på cirkus.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förhållandena för de djur som deltar i cirkusar skall förbättras i enlighet med vad som anförs i motionen.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbättringar av cirkusars djurskyddstillsyn.

2000/01:MJ522 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen beslutar att upphäva lagen om märkning och registrering av hundar i enlighet med vad som anförs i motionen.

2000/01:MJ523 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att utvecklingen av frigående system för höns aktivt skall främjas.

2000/01:MJ525 av Ingvar Eriksson och Catharina Elmsäter-Svärd (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bekämpning av ektoparasiter hos fjäderfän.

2000/01:MJ530 av Marianne Carlström och Karin Olsson (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förbud mot vilda djur på cirkus.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tillsynsavgift.

2000/01:MJ534 av Karin Olsson m.fl. (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om riskerna för antibiotikaresistenta bakteriestammar.

2000/01:MJ538 av Birgitta Ahlqvist och Lennart Klockare (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av forskning kring problemen med kamphundar.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en gemensam europeisk lag om kamphundar.

2000/01:MJ539 av Birgitta Ahlqvist och Lars U Granberg (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen skall påskynda genomförandet av EU:s gemensamma regler för mer etiska djurtransporter.

2000/01:MJ542 av Yvonne Ruwaida m.fl. (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige driver på för införandet av en princip om att slakt skall ske så nära uppfödningplatsen som möjligt.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige i ministerrådet driver att man skall begränsa transporttiden till åtta timmar.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige driver på för en förändring av direktiv 95/29/EC så att de nationella kontrollmyndigheterna utarbetar mer detaljerade instruktioner för lokala och regionala kontrollanter.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de nationella myndigheterna uppmanas att dra in tillstånd för transportföretag som kraftigt bryter mot de existerande bestämmelserna.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det land som är slutdestination för transportererna skall meddela ursprungslandet om djurens tillstånd vid ankomst samt meddela om tidpunkt för ankomst.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att transportörerna efter ankomst åläggs att skicka tillbaka respalten till myndigheterna i ursprungslandet med en utförlig redogörelse för när djuren har fått rasta samt tilldelats mat och vatten.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att transportfordon skall åläggas att ha ventilationssystem installerade samt rimliga utrymmen för de transporterade djuren.

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU:s exportbidrag för levande djur upphör.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige tar initiativ till att se över regelverket för när man får transportera djur beroende på deras ålder eller dräktighet.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige tar initiativ till att öka antalet kontrollanter som skall se till att regelverket efterföljs.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att uppmana EU-kommissionen att dra medlemsstater inför rätta om inte direktivet efterföljs.

2000/01:MJ544 av Matz Hammarström m.fl. (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ökad efterlevnad av djurskyddslagen.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att tillsätta en djurskyddsminister och inrätta en djurskyddsmyndighet.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att behålla den svenska djurskyddstillsynen på kommunnivå.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förändra EU:s bidragsregler för djurtransporter.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbättra förhållandena på våra storskaliga slakterier och underlätta för hemslacht.

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbjuda kastrering av griskultingar utan bedövning.

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att förbjuda pälsfarmer.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att befria cirkusdjuren.